

Socjetà Mużikali
San Lawrenz

Belt Vittoriosa A.D. 1883

Welcome to BeBirgu!

BeBirgu

BeBirgu is Birgu's newest place to be!
Situated in the completely renovated
SAN LAWRENZ Band Club at the Victory Square.

BeBirgu welcomes you every day of the year
for drinks and great food
served in a European Brasserie setting
with a nice lounge style open air patio.

BeBirgu, San Lawrenz Band Club
Victory Square, Birgu

Tel: 77220077 | E-mail: Ed@bebirgu.com

Olde City Pub *is the Best*

Restaurant, Take Away & Pizzeria

Prop. Michael Darmanin

99, St Lawrence Street, Vittoriosa

Tel: 21 663 614

Fava Woodworks Co. Ltd.

KW 17B, Corradino Industrial Estate, Paola

Tel: 2182 7650

Manufacturers of all types of Wooden Mouldings

*Showrooms at the Factory and
80, St. Joseph High Road, Hamrun*

SPECIAL PRICES FOR FURNISHED FLATS OWNERS

Kejkijiet ghall-Parties tat-tfal

Agtizel bejn Bob the Builder, Barbie, Dora,

Princess, Superman, Hello Kitty, etc.

Cempel lil Steffi fuq 99426970 jew

e-mail: steffibugeja@yahoo.com

Soċjetà Mużikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Il-Kelma tal-President

Lawrence V. Farrugia

Nistennew b'ferħ kbir u entużjażmu il-miġja fostna tar-Relikwija Qaddisa ta' San Lawrenz meqjuma b'devozzjoni kbira gewwa r-rahal t' Amaseno li sa l-1870 kien iġib l-isem ta' San Lorenzo li jinsab fil-provinċja ta' Frosinone. Din ir-relikwija hija miżmuma bl-akbar għożża fil-knsija ta' Maria Annunziata u huma hafna d-devoti ta' San Lawrenz li jmorru jitkolbu l-intercessjoni ta' dan il-kbir qad-did quddiem din ir-relikwija li tikkonsisti f'inpulozza li fiha hemm 50 gramma ta' demm, xaham u frak tal-ġilda tal-Qaddis. Gie ppruvat xjentifikament li kull nhar l-10 t' Awwissu dan id-demm jinhall. Ħħna li ghixna f'dawn iż-żminijiet kellna x-xorti li f'dawn l-ahħar snin kellna fostna żewġ reliki ta' San Lawrenz, dik tar-Ras li damet għal aktar minn gimgħa gewwa l-parroċċa tagħna u issa din ir-relikwija tad-demm. Meta konna żgħar missirrijietna kienu bosta drabi jsemmu dawn ir-relikwi l-aktar ir-ras ta' San Lawrenz li anke għal dawk il-ftit li kienu jsiefru ma kienx possibli li jarawha jekk ma jkunux Ruma fil-ġimġha tal-ottava ta' San Lawrenz ghaliex qiegħda miżmuma fir-relikwarju privat li hemm gewwa l-Vatikan u jniżżluha fil-Parroċċa ta' Sant Anna li hemm maġenb il-Vatikan minn lejlet San Lawrenz u ddum ġimgħa għal venerazzjoni tal-Pubbliku. Dwar ir-relikwija li hemm f'Amaseno niftakar lil Santinu Zahra devot kbir ta' San Lawrenz jghidli dwara u urieni ritratt tagħha f'idjej h miżmuma angulata, konferma li l-kontenut li fiha huwa likwidu. Nappella biex bi ħġarna nattendu għaċ-ċelebrazzjoni jiet li sejsi fil-Parroċċa tagħna fl-24 u 25 ta' Lulju, fejn kulhadd itella' l-bnadur u jixxgħel il-għalli. Għal din l-okkażjoni l-Banda San Lawrenz sejra tieħu sehem fil-processjoni li se ssir mill-Knisja ta' Santa Skolastika ghall-Kollegġjata ta' San Lawrenz bid-daqq ta' Innijiet Lawrenzjani.

Ngħidu grazzi lill-Arcipriet u l-dawk kollha li hadu sehem biex organizzaw iċ-ċelebrazzjoni tal-Ewwel Erbgħa biex titfakk il-wasla tal-istawta ta' San Lawrenz mir-restawr. Grazzi speċjali tmur lill-Benefattur li għin biex sar dan ix-xogħol professjonal.

Mill-festa 2013 l-Kumitat baqa' għaddej b'hidma kontinwa biex jara li s-Soċjeta' tagħha tibqa' mixja 'il quddiem u jara l-Każin ikun miżmum fl-ġħola livell. Ghalkemm ix-xogħol tal-faċċata qed isir

mid-Dipartiment tar-Restawr, kien im-penn kontinwu min-naha tagħna u kordinazzjoni ma' dawk kollha kkonċernati biex jiġi kkawżat l-anqas inkonvenjent għall-membri u dawk li jiffrekwen-taw il-Bar u r-Restaurant tal-Każin. Monitoraġġ tax-xogħol biex naraw li dak li qed isir ikun ta' kwalita' ta' jaġbi u rappreżentazzjonijiet mal-Perit responsabbli mill-proġetti dwar xogħol konness mar-restawr. L-iskultura tal-għalli li hafna minnha sejra terġa' tintuża tnadd-fet miż-żebġha u ingħatat trattament tajjeb qabel ma terġa' titpoġġa.

Għalkemm ix-xogħol tal-parti t'isfel tal-faċċata mhux se jkun lest qabel il-festa, sar ftehim biex l-armar kollu jitneħħha u f'dawn il-ġranet nkunu nistgħu naraw l-arblu principali tal-Każin tagħna jperper l-bandiera tas-Soċjeta'. Il-Plancier artistiku tal-Każin huwa nieqes minn Leġiжи li jixraq lil dan il-ġoġjel tant sabieħ. Fl-ahħar sibna benefattur lil Konrad Baldacchino u f'isem il-Kumpanija JAC STEEL li tagħha huwa Kap Eżekuttiv fil-Programm tas-7 t' Awwissu sejjjer jir-regala leġiжи tal-ġews b'disinn ta' Renzo Gauci li nhadem mid-ditta Sacco Wood-works tal-Imqabba li għamlu ħafna xogħol b'mastrija kbira fuq il-planċier kif ukoll hadmu l-apperturi tal-faċċata tal-każin u fil-preżen qiegħdin jagħmlu l-għalli tal-injam.

Wara li tlestell is-sopraporti għal-logog kif ukoll għażiż bibien li jagħtu għall-arkivji, saru purtieri għal kull jum u għandna stima ta' €4,000 biex jinħadmu sett ta' purtieri mill-isbah li jixirqu lil dan il-Palazz. Kunfidenti li jinstab benefattur biex nagħmlu dan il-proġetti ngħid żgħir meta wieħed jara l-ġoġġetti kbar li wettaqna fl-ahħar hamsa u għoxrin sena. Għandna proġetti oħra f'mohħna li bil-ġħaqal fit-tmexxija, l-koperazzjoni u l-ghajnejha tagħkom naslu li nwettqu. Ghadkom kemm ir-ċevejtu stedina biex tagħtu donazzjoni lil Każin biex intaffu l-ispejjeż kbar li l-Każin tal-Banda jagħmel fil-ġranet tal-Festa. Kunu kburin li jkoll kom sehem f'dak kollu li qiegħed isir fil-Każin u kunu ġeneruži fid-donazzjoni tagħkom.

Nirringazzja lil shabi membri tal-Kumitat u l-Benefatturi kollha tal-Każin għas-sapport tagħhom u nawguralkom il-Festa t-tajba.

Werrej

Il-Kelma tal-President	3
Mill-Birgu tal-Imgħoddi	4
Minn Festa għal Festa	5
San Lawrenz imdawwal mill-Ispirtu s-Santu	6
Messaġġ mill-Arcipriet	6
Attività Kontinwa	7
Xogħol u Progetti	10
Sehem is-Soċjetà Mużikali u Banda Vittoriosa San Lawrenz	12/13
Diskors ta' Dr. Karmenu Mallia	15/16
Marċi li ser jindaqqu fil-Festa	17
The EU Concert	18
Wiċċ-Imb-'Wiċċ ma'	
Görg Cilia	19/20
Il-Festa ta' San Lawrenz	21
Attivitajiet Lulju/Awwissu	22

Editur

Simon Farrugia

Riklami

Oscar Adami
Simon Farrugia
Lawrence V. Farrugia

Proofreading

Bjorn Callus

Ritratti

Melvin Degiorgio
Noel Gauci
Lawrence Parascandolo

Ritratt Faċċata

Iċ-ċentru tal-pjazza tagħna. Il-faċċata tal-Palazz tas-Soċjetà b'San Lawrenz quddiemha armat għall-festa.

Stampat

Triq l-Industrija, Qormi
Tel: 21 250 994 Mob: 9949 0344
printright@onvol.net

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Mill-Birgu tal-Imgħoddi

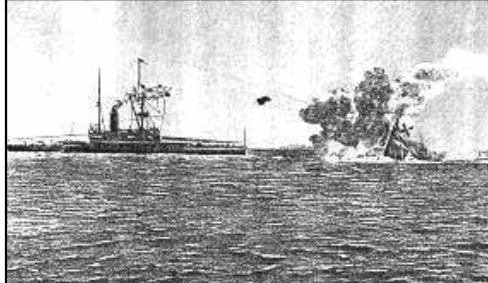
Anton Attard

L-Għarqa tal-HMS Victoria

Tragedja kbira li nisslet sogħba ma' Malta kollha

Kieni fis-sajf tal-1893, f' Malta, specjalment fil-Kottonera, mnejn kien l-biċċa l-kbira tal-vittmi, it-traġedja tal-battleship tal-Flotta Inglīza Victoria kienet fuq fomm kulhadd. Aktar u aktar, meta dawk konċernati sfaw vittmi ta' deċiżjoni kapriċċjuża ta' ammirall rasu iebsa.

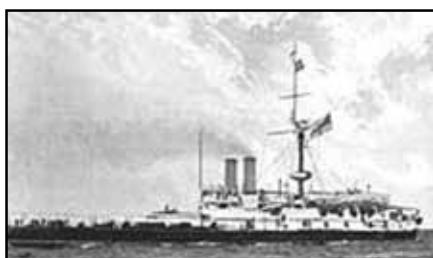
L-HMS Victoria, meqjusa bhala fost l-ahjar battleships tal-Flotta Inglīza, flimkien ma' 11-il bastimenti ieħor, kienet qed tieħu sehem f'manuvri ta' rutina li l-Flotta tal-Mediterran kienet qed tagħmel qrib il-kosta ta' Tripoli, fil-Lebanon.

Wara nofsinhar tal-Hamis 22 ta' Ġunju 1893, waqt waħda mill-manuvri, il-Victoria kienet fuq quddiem ta' linja ta' sitt bastimenti li kienet miexja parallela ma' linja ta' hames bastimenti oħra. Fuq ordni tal-Kmandant tal-Flotta tal-Mediterran, Vice- Admiral George Tryon, iż-żewġ linji kellhom iduru lura f'daqqa, waħda kontra l-oħra, biex nifteħmu ahjar, forma ta' 'M'. Id-distanza bejniethom, minn fizzjali oħra, tqieset li ma kinetx suffiċċenti għal manuvra ta' dik ix-xorta. Aktar u aktar meta Tryon ordna li jħaffu iżżejjed għal 10 mil nawtiku fis-siegħha. Minkejja dan, l-ammiral ma' bidelx l-ordni. Bidilha biss meta ra li l-ħabta mal-bastiment fuq quddiem tal-linja l-oħra kienet imminenti.

Ordna li l-bastimenti jieqfu u jibdew isijaw, iż-żda kien tard wisq. L-HMS Camperdown baqqħet dieħla f'nofs il-Victoria. Minkejja li nstama' jgħid li dak li ġara kien kollu htija tiegħu, kien għadu ma ntebaħx bil-ħsara estensiva li ġarrab il-bastiment tiegħu; tant li meta xi whud mill-bastimenti l-oħra bdew ivaraw id-dghajjes biex jagħtu l-ghajnejha, waqqafhom u reġgagħhom lura.

Humes minut wara l-habta, il-pruwa tal-Victoria ga kienet taħt l-ilma. Xi fizzjali raw il-periklu u jekk hux bl-approvazzjoni ta' Tryon jew le, ordnaw lill-ekwipagg biex jabbanduna l-vapur. Kienet mossu f'waqtha, għax fi tlettix-il-minuta mill-kollizjoni, bil-magni għadhom jaħdumu u l-iskejjen għadhom iduru, il-Victoria bdiet nieżla bi splużjonijiet li jtarrxu fl-engine room. It-tagħmir ta' fuq il-gverta beda tiela 'f'wiċċ il-baħar b'saħħha kbira. L-iskrejjen iduru fil-vojt u l-ghajjat tal-baħrin imwerwrin minn dak li kien qed jiġi madwarhom kien ikexkex.

Wieħed minn dawk li salvaw kien ħalla deskrizzjoni dettaljata ta' dik ix-xena tal-biżgħha. Fost hafna hwejjeg oħra halla miktub li, billi l-iskrejjen baqqħu jduru, waqt li biċċru lil xi wħud, holqu kurrenti kbar li bdew jiġibdu l-isfel lill-baħrin li nzertaw jgħum qrib. Qabel dik ix-xena bħal meta jibda jagħli l-ħalib go xi kazzola. Żied, li dak il-hin qrib tiegħu kien hemm madwar 45 bahri u hu, imqabbar ma' tavla, ingibed l-isfel u rega' tħallil aktar minn tliet darbiet. Minħabba f'hekk, id-dghajjes tas-salvataġġ li ġew varati ma setgħux jersqu qrib u b'hekk intiflu hafna nies. Meta finalment il-baħar ikkalma kien ħalla miktub li, minn fost dawk kollha li kien qed jgħum madwaru, lemaħ minn tlieta sa ċerġiha biss. Il-bqija ingibdu u tkarkru fil-qiegħ. Magħhom tilef hajtu wkoll l-Ammiral Tryon. Wera li kien raġel u kuraġġuż bizzżejjed li baqa' sa l-ahħar jirrifusja li jabbanduna l-vapur tiegħu u wieqaf drid drid fuq il-gverta niżel miegħu.

Minn ekwipagg ta' aktar minn 700 ruh, għerqu 358 u minnhom instabu biss sitt kadavri, fosthom il-Malti Spiru Portelli. Musulew li fuqu hemm l-ismijiet ta' dawk kollha li ntiflu, jinstab f'Portsmouth, l-Ingilterra. Fosthom identifikajt dawn il-Maltin:

Cacciattolo Giuseppe, Scicluna Antonio, Martinelli Giovanni, Pavia Emle, Bezzina Lorenzo, Spiteri Manwel, Borg Joseph, Fenech Salvo, Preca Carmelo, Busuttil Giovanni, Sciberras Michele, Caruana Carlo, Portelli Spiro, Catania Spiro, Burlo Enrico, Bonavia Salvu, Meli Angelo, Urso Vincenzo u Parnis Salvatore. Ta' min jirri marka li dawn l-ahħar hamsa kienu bandisti. Ta min iż-żid ukoll li l-biċċa l-kbira minnhom kien mill-Birgu, Bormla u l-Isla. Tant hu hekk li, minbarra Quddiesa b'suffraġju għal ruħhom, li tista tgħidilha nazzjonali, fil-Knisja ta' San Pawl fil-Belt Valletta, iċċelebrata mill-Isqof Pietru Pace, il-Kapitlu tal-Kollegġjata tal-Birgu kien iddecċieda li jidhol ghall-ispejjeż biex issir Quddiesa Solenni de requiem oħra fil-Knisja ta' San Lawrenz. Dawk ta' Bormla u l-Isla għamlu l-istess. Fil-jum li fih giet iċċelebrata l-Quddiesa fl-Isla, thallha miktub li l-bnadar f'dik il-belt dakħinhar kienu ttellgħu *mezz asta*.

Dawk li salvaw inġiebu Malta fuq l-HMS Edgar u l-HMS Phaeton, tnejn mill-bastimenti li kienu ħadu sehem fil-manuvri. Dahlu fil-port fit-30 ta' Ġunju u jistennewhom kien hemm hafna nies li mleww kull rokna fis-swar tal-Belt Valletta, il-Birgu u l-Isla. Dawn tal-ahħar kien l-aktar b'vantagg għażi setgħu jaraw faċiement it-trasferment tagħħom għal fuq l-HMS Orion, li kien sorġut fi French Creek. Kien ta' qsim-il qalb, kemm għalihom u kemm għal qrabathom, meta saru jafu li kien ser jinżammu hemm sa ma tintem l-inkjesta li kellha ssir wara.

Il-Maltin li salvaw kieni l-joiners Despot u Debono; il-bandsmen Olivieri, Gatt, Giriberti, Grech, Abela u Pace; il-Yeoman

ikompli f'pagina 6

Minn Festa ghall-Festa

Bjorn Callus - Segretarju

Kos hux! Taret u ghaddiet sena. Filli qed nikteb dwar il-festa li tkun għadha kemm ġhaddiet, filli tispicċa tikteb fuq il-Festa li qieghda wara l-bieb. Minn haġa ghall-haġa, attivita` wara attivita` kif tistgħu taraw fl-artiklu Djajru tal-każin, tindunaw kif sena ittir u ma tistenna lil hadd meta wieħed ikun mogħni b'attivita` kontinwa, li xi kultant nazzarda nghid li hi żżejjed ghall-kapaċitajeit ta' riżorsi umani li jippossgħedi l-każin.

Dejjem nghid li l-Ewwel Erbgha ta' San Lawrenz hi l-bidu tal-count down uffiċċali għall-Festa tagħna. U din is-sena, il-countdown beda b'Festa oħra. Personalment għoġbitni ħafna l-Festa li għamilna ghall-miġja lura tal-istatwa ta' San Lawrenz mir-restawr. Xejn pompuż, xejn goff, imma festa kif jixraq fis-sempliċita` tagħha u li kien fiha minn kollo – Armar, Banda, Nar, Purċissjoni, Quddiesa, Ikliet, Dħul fil-Knisja sabiħ u daqq tal-Antifona majestuża tal-Kanonu Fenech.

Din is-sena ser ikollna wkoll festa oħra żgħira fil-miġja tar-relikwija ta' San Lawrenz il-Ħamis 24 ta' Lulju. Fit-23 ta' Lulju, ġurnata qabel, ser isir ukoll il-Ħruġ tal-istatwa ta' San Lawrenz min-Niċċa. Għaldaqstant, it-23 ta' Lulju hi ġurnata oħra importanti fil-kalendarju Lawrenzjan ta' din is-sena. Nħares lejn l-ahħar sena u nara li għal darb oħra l-każin irnexxielu jagħmel sena xogħol tajba. Biss biss ser nkunu qed naraw riżultat ta' snin ta' persważjoni u diskussionijiet: Faċċata restawrata u ferm isbah milli kienet. Ser naraw ukoll Legiū għall-plancier jiġi inawgurat – Legiū mill-isbah li bla dubju ta' xejn ser jikkumplimenta l-ġmiel ta' Plancier li għandna. Għalkemm wieħed irid jagħraf il-hidma sfieqa tal-Kunitat, wieħed ma jistax ma jirrikonoxx l-ġħajnejna siewja u importanti li jtuna il-benefatturi.

Rigward Banda, nieħu pjacir u nitpaxxa nara socjetajiet oħra jieħdu l-ideat tagħna u jadattawhom għalihom. Hawnhekk qed nitkellem rigward it-temi li bihom

intellgħu l-Programmi tal-Festa. Konna minn tal-ewwel, jekk mhux l-ewwel Soċjeta` Mužikali, li bdejna nagħmlu Programm Mužikali b'tema, fejn il-mužika kollha li tindaqq tkun tagħmel parti u relatata ma' dik it-tema partikolari. X'm-ħamliniex matul iż-żmien? Maltin, Taljani, Musicals, Mužika tal-isports, Valzijiet, Mužika li ġejja mill-Kontinent Amerikan u Mužika tas-Snin Tmenin. Nassiġurakom li kif ser taraw din is-sena ser ikollna għal darb oħra xi haġa originali, u iktar minn hekk nista' nghid li diga` għandna idea x-nistgħu nagħmlu għas-snin li ġejjin.

Bhas-soltu meta tqorob il-Festa, nibdew niddiskutu ħafna iktar fuq kull aspett tal-Festa u skont il-bżonn. Hawnhekk napprezzza d-disponibilita` ta' kulħadd li ħafna drabi niltaqgħu f'qasir żmien sabiex jiġu diskussi l-affarji. Li qatt m'apprezzajt imma li ħafna drabi matul ix-xabar ta' Lulju jinqala xi issue li forsi dwaru jkun hemm nuqqas ta' qbil, u nibda nara manuvri sabiex il-każin jidher f'dell ikrah mal-partitarji Palmiżi u Vittorjożani, li ħafna drabi jitfghuna fuq id-difiza wara li l-ħsara tkun diga` sare. Min għandu fit melħ jaf eż-żi xien nistgħid, u min jaġħmel hekk. Nittama li din is-sena din l-istorja ma tirrepetix ruħha.

Nappella wkoll lill-partitarji kollha li jingħaqdu magħna f'dan iż-żmien ta' Festa sabiex isegwu d-direzzjonijiet li nkunu qed nagħtu aħna u dawk li nkunu qed immexxu l-marċi. Kif jaf kulħadd jien indoqq u s'issa kont fi fit festi fejn rajt is-sitwazzjoni kważi ha tħarrab minn taħbi il-kontrol u naċċerta lil kulħadd li m'hixxi xi haġa pozittiva u ta' ferħ li jiġri hekk. Nappella wkoll li kull minn forsi għandu xi problema ma xi persuna sabiex isolviha minn qabel u mhux iħalliha għall-waqt il-Festa. Nappella lil kulħadd biex jekk xejn flimkien nirrispettaw lill-voluntiera kollha li jtellgħu l-festa minn kull aspett tagħha. Nawgura minn qalbi l-Festa t-tajba lill-Vittoriosani kollha.

ikompli minn pagħa 4

of Signals Purkis; il-Gunner tal-RMA Gillmore; il-gajdara Darmanin, Azzopardi, Corso, Psaila, Tabona u Vella; 1-Able Seamen Bould, Lee u Petroni; ix-shipwrights Caruana u Mallia; il-barklor Xuereb; l-iStokers Fenech, Souster u Gilford; il-cooper(buttar) Fenech; u finalment, id-domestics Asciaq, Vella u Attard Guzzeppi. (Dan tal-ahħar huwa nannuwi, missier missieri.)

Kif hi l-proċedura f'każi simili, fit inqas minn xahar wara beda Qorti Marżjali. Inżamm fuq il-frejgata *Hibernia*, sorġuta f'*Dockyard Creek*, magħrufl-aktar fostna bhala x-Xatt ta' San Lawrenz. Minnu rriżulta li dak li seħħ kien kollu htija tal-ordni żabaljata mogħtija minn Tryon, bil-kumplament tal-fizzjali meħlusin minn kull tort.

Fl-istess jiem kien inħatar kunitat, kompost minn personalitajiet distinti, bil-ġhan li jingħabru fondi biex jiġu mgħejjuna l-familjari ta' dawk li ntilfu. Il-kontribuzzjonijiet kienu kotrana ħafna. Dawn intbagħtu minn kull strata tas-soċjeta Maltija. Kien hemm il-Kunventi tal-Ordnijiet Reliġjużi kollha, diversi Soċjetajiet, Parroċċi, nies distinti tat-tajjeb u kemm ohrajn m'hux. Il-ġbir dam għaddej żmien twil mhux hażin, għax f'kull harġa tal-ġurnal *Malta*, sa Settembru ta' dik is-sena, baqgħu jiġi ppublikati il-kontribuzzjonijiet kollha flimkien mal-kontributuri.

Naturalment, jekk il-familji ta' dawk li ntilfu ngħataw għajnejna finanzjarja, xhieda tas-soldarjeta' tal-poplu Malti, żgur li ma kienux biżżejjed biex jaġħmel tajjeb għas-sogħba u t-tbatija tal-maħbubin tagħhom li ntilfu f'din it-träcedja li baqgħet tissemma' għal żmien twil wara.

Wara l-ahħar laqgħa tal-Papa Sistu II mad-djaknu Lorenzu, naqraw fil-kitba ta' San Ambrog kif Lorenzu rċieva l-awtorita mingħand il-Papa li jqassam il-ġid u l-flus tal-Knisja, baqa sejjer biex jagħmel dak li kien ordnat. L-ewwel haġa li wettaq kien il-kunsejja ta' hwejjeg sagri lil wieħed djaknu. It-tieni haġa saret il-ġabra ta' flus u oġġetti prezziżju tal-Knisja, li b'għaqal mahsub telaq bihom lejn id-dar ta' Santa Ciriaca, fejn kien hemm l-insara, saċerdoti, kjerċi u sekulari moħbija. Huwa donnu li kien jaf tajjeb il-bżonnijiet ta' kull wieħed minnhom, kif irnexxielu jqassam il-karita' skont il-ħtieġa ta' dawk preżenti. Bla dubju aħna nifhmu li Lorenzu kien illuminat mill-Ispirtu Santu.

F'dak il-hin id-djaknu fejjaq lit-twajba Ciriaca mill-marda li kienet ilha tbat b'rasha billi pogħa s-salib fuq rasha. Is-Sinjura Ciriaca hekk ukoll ffit wara rċeviet il-palma tal-martirju. F'dar oħra fejn jingħabru l-Insara kien jinsab wieħed għami jismu Crescienzo, dan talab lill-Lorenzu jiftaħlu ghajnejn biex ikun jista jarah u San Lawrenz imqanqal mill-kompassjoni wieġeb, 'kif is-sinjur tagħna Ġesu' Kristu fetah il-ghajnejn tal-imwied għama, bis-sinjal tas-salib inti tara'. B'dan il-miraklu l-ġħama beda jara'l-wiċċ glorjuż tal-qaddis. Wara dawn l-ghemejjel ta' karita' u mirakoluži, id-djaknu kellu jgħaddi u jsorfi l-martirju tal-gradilja, kif kien imħabbar.

Id-djaknu Lorenzu ma' kienx biss djaknu ta' fuq l-arta, iżda aktar u aktar fost il-foqra. Fiz-żmien meta ġħex il-qaddis

tagħna, id-djakni kellhom ukoll rwol importanti fit-tqassim tal-ġid lill-foqra u lill-batuti. Il-Knisja fil-persuna tal-Isqof kienet tahseb biex titma l-familji ta' dawk li nqatlu jew spiċċaw il-habs għall-fidi tagħhom, dan ix-xogħol għadu jsir sal-lum. Il-Knisja f'pajjiżna għanda l-istituti tat-tfal ilittema u trabi tat-twelid, tieħu hsieb l-anzjani u r-romol anzjani fid-djar tal-anzjani, skejjen għall-edukazzjoni għat-tfal tal-poplu, djar għal persuni bi bżonnijiet speċjali kif ukoll tghin familji bi problemi jew li jinsabu fi kriżi. San Lawrenz huwa l-protettur tal-ġhomja, torox, zopop u morda. Fl-ahħar mill-ahħar patrun u protettur tagħna lkoll.

*Il-Levita Lawrenzju
Wettaq hidma tajba
Bis-sinjal tas-salib
Ta' d-dawl lill-ġħomja
U teżori tal-Knisja
Qassam lill-foqra*

Ritratt:- *Il-pittura ta' Mattia Preti tinsab f'wahda mil-lunetti tal-Kappella ta' Aragona fil-Kon-Katidral ta' San Gwann. F'din ix-xena li joffrīlna l-Preti naraw lill-Papa Sistu II marbut minn idejh, miġbud mill-manigoldi tal-Imperatur Ruman. San Lawrenz għarkobtejha jitlob għall-ahhar darba mal-Papa. Jidħru fil-bogħod xi nsara, beżgħanin jitolbu għall-ħniena tal-persekuturi filwaqt li anglu nieżel mis-sema bil-palma u l-kuruna tal-premju f'idejh. (Ritratt miġjub bl-approvażżjoni tal-Fondazzjoni Kon-Katidral San Gwann)*

Messagġ tal-Arcipriet - Kan. Joseph Cilia

Hbieb,

Nixtieq nesprimi l-ewwelnett il-gratitudni tiegħi għal kull min ta' sehem biex l-okkażjoni tal-Ewwel Erbgħa ta' San Lawrenz u l-miġja tal-istawta ta' San Lawrenz mir-restawr tkun suċċess. Kollox mexa tajjeb għax kellna kordinazzjoni tajba u koperazzjoni minn kulhadd. Grazzi lil kulhadd u grazzi partikolari lill-Kumitat tal-Każin u s-sehem tal-Banda San Lawrenz għax verament din l-okkażjoni kienet festa. Qeqħdin f'dawn il-granet ta' preparazzjoni għall-festa specjalment dawk li huma nvoluti fl-organizzjoni tagħha. L-10 t'Awwissu huwa l-ghaxxa tagħna għax huwa Jum San Lawrenz, il-jum li naħsbu aktar f'San Lawrenz u minn xhiex kello jgħaddi biex ihaddan dak li ġħali kien l-aqwa teżor. Għal San Lawrenz Ġesu huwa l-aqwa teżor u ghax nemmnu f'Ġesu' għandna grazza li nkunu prezziżju ġħali.

Għaliex kien jibża' għal-haddieħor u kien jagħti każ ta' haddieħor. Għaliex il-batut kien jiġi qabel kollox. Aħna li bħal San Lawrenz nemmnu f'Ġesu' nhaddnu dik is-sejħa, li nagħtu każ ta' xulxin. San Lawrenz wasal biex joffri ħajtu għall-martirju biex jibża' għal dak li tant kien jemmen fi. Għaliex il-fidi f'Ġesu' u ghax jemmen f'Ġesu', li jagħti każ tal-bżonn ta' haddieħor kienu s-sentimenti li ġħalihom kien jgħix. Kemm inhobbu l-San Lawrenz u għax inhobbu, nimitawħ fis-sentimenti tiegħu.

Bħal dejjem j'Alla jkollna Festa sabiha f'gieħi San Lawrenz. Nitolbu lil San Lawrenz biex iħarisna u jberikna u jgħina biex nibżgħu għall-fidi tagħna u nibżgħu għal xulxin.

Il-festa t-tajba lil kulhadd

Attività Kontinwa

minn Bjorn Callus

Is-sena 2013-2014 kienet sena oħra t'attività kontinwa l-ghall-każin tagħna. Dan sabiex ikompli jiġi kkonfermat kemm il-każin tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz hu č-ċentru Soċċjali tal-Birgu.

Lulju 2013

It-Tnejn 8 ta' Lulju – Rappreżentanti tal-Kumitat attendew ghall-Quddiesa għall-ruħ Dr. L Buttigieg, ex-President tal-Każin

Il-Ġimgħa 12 ta' Lulju – Ikla Promozzjonali għall-BeBirgu Ltd fil-Bitha tal-Każin

Il-Ħamis 25 ta' Lulju – Il-Banda San Lawrenz għamlet marċ fit-toroq tal-Balluta, tas-Sliema, fl-okkażjoni tal-Festa tal-Madonna tal-Karmnu.

Il-Hadd 28 ta' Lulju – Il-Banda San Lawrenz għamlet Programm Mužikali u daqqet diversi marċijiet f'Rahal Ġdid fl-okkażjoni tal-Festa ta' Kristu Re.

L-Erbgħa 31 ta' Lulju – Fis-6.00 pm saret Quddiesa għall-membri tal-Kumitat involuti fl-organizzazzjoni tal-Festa u d-devoti ta' San Lawrenz. Wara sar il-hruġ tal-vara bi proċessjoni mal-Knisja fejn tpoġġiet fuq il-bankun fil-kursija waqt li tkanta l-Innu Popolari. Wara sar il-kant tal-antifona, barka sagħmentali u bews tar-Relikwija.

Fid-9.30 pm Marċ tal-Mota tan-Novena mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz mat-toroq Prinċipali tal-Belt Vittoriosa.

Awwissu 2013

Is-Sibt 3 t'Awwissu – Fit-8.30 pm sar Red Lager Night gewwa l-Kažin bis-sehem ta' Carlo Borg Bonaci, DJ popolari.

It-Tnejn 5 t'Awwissu – Sar ir-riċeviment tal-Festa gewwa l-Kažin għall-personalitajiet distinti, Kažini tal-Baned, Soċjetajiet tal-Birgu, Bandisti u Sostenituri tas-Soċċjeta`.

L-Erbgħa 7 t'Awwissu – Gie imtella' ‘Vittoriosa in Festa’, Programm Vokali u Strumentali bis-sehem tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz. It-Tema tal-Programm kienet ‘80s Flashback’ fejn indaqqu siltiet mužikali ġejjin u relatati mid-deċenju tas-snин tmenin. Flimkien mal-Banda, hadu sehem diversi kantanti, żeffiena, kif ukoll sar gheluq bi spettaklu pirotekniku mtella’ bil-kollaborazzjoni tal-Għaqda Piroteknika 10 t'Awwissu.

Il-Ħamis 8 t'Awwissu – L-Antivigilja. Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz akkumpanjat lill-istatwa devota ta' San Lawrenz jagħti d-Dawl lill-Ġhomja b'marċi ferrieħha mat-toroq ta' Beltna sat-tluġħ fuq il-kolonna.

Il-Ġimgħa 9 t'Awwissu – Lejlet il-Festa. Il-Banda Vittoriosana San Lawrnez għamlet il-marċ tradizzjonali tat-Te Deum mat-toroq tal-Birgu.

Is-Sibt 10 t'Awwissu – Diversi membri tal-Kumitat attendew ghall-Quddiesa Solenni ta' Jum il-Festa. Wara l-Quddiesa, sar riċeviment żgħir fil-każin f'għieħ il-Mons. Isqof Charles Scicluna. Wara fis-1.00 pm saret ikla tal-Festa fid-Don Berto Restaurant. Filgħaxija, Membri tal-Kumitat akkumpanjaw lill-istatwa titulari ta' San Lawrenz tul il-proċessjoni tagħha.

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

Il-Hadd 11 t'Awwissu – Il-Banda San Lawrenz għamlet il-marċ uniku f'pajjiżna tal-ghada tal-Festa, fejn akkumpanjat lill-istatwa devota ta' San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Għomja mill-inżul tagħha minn fuq il-kolonna sad-dħul tagħha fl-Oratorju tal-Kurċifiss.

Il-Hadd 18 t'Awwissu – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz għamlet is-servizz tal-Marc ta' Filgħodu fl-okkażjoni tal-Festa tal-Madonna ta' Lourdes f'Rahal Ġdid. Filgħaxija rappreżentanza tal-Kumitat attendiet ghall-Riceviment tal-Festa ta' San Duminku fil-Każin tal-Prince of Wales Own Band.

Il-Ġimġha 23 t'Awwissu – Ĝie organizzat BBQ fil-Mellieħha Holiday Complex.

Settembru 2013

It-Tnejn 2 ta' Settembru – Jibda r-restawr fuq il-Faċċata tal-Każin.

Is-Sibt 7 ta' Settembru – Membri tal-Kumitat hadu sehem fiċ-ċelebrazzjonijiet ta' Jum il-Birgu organizzati mill-Kunsill Lokali f'Misraħ ir-Rebħa u fil-Quddiesa li tikkomemora din il-ġurnata.

Il-Hadd 9 ta' Settembru – Ĝiet organizzata kompetizzjoni tal-Billiard bejn il-Membri tas-Socjeta' u l-Membri tal-Kumitat tas-Socjeta'.

Il-Hamis 26 ta' Settembru – Membri tal-Kumitat attendew għal-korteo u ghall-quddiesa tal-Funeral tal-eks-Membru tal-Kumitat John Powell.

Il-Ġimġha 27 ta' Settembru – Ĝiet organizzata Pasta Night fil-Bitha tal-Każin mill-Kummissjoni Attivitajiet Soċjali.

Ottubru 2013

Il-Ġimġha u s-Sibt 11 u 12 t'Ottubru – Ĝie organizzat għal darb'oħra il-Birgu by Candle Light, fejn il-Kumitat tagħna organizza stands tal-ikel u x-xorb quddiem il-każin. Membri tal-Kumitat hadu ukoll parti attiva waqt il-miġja ta' eluf ta' tfal tal-iskejjel billi dawruhom ma' postijiet storici tal-Birgu.

Il-Hadd 27 t'Ottubru – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċjali organizzat High Tea f'lukanda ewlenja f'Buġibba.

Novembru 2013

Il-Ġimġha 1 ta' Novembru – Rappreżentanti tal-Kumitat attendew għal-laqgħa tal-Għaqda Każini tal-Banda

Il-Hadd 3 ta' Novembru – Delegazzjoni tal-Kumitat attendiet ghall-Programm Mužikali organizzat mill-Ġħaqda Każini tal-Banda li sar fit-Teatru Manoel, fl-okkażjoni tal-Festa ta' Santa Ċeċilja.

Il-Hamis 21 ta' Novembru – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċjali organizzat Harġa għall-irġiel u ħbieb tagħhom gewwa r-Rabat u l-Imdina.

Is-Sibt 30 ta' Novembru – Filgħodu delegazzjoni tal-Kumitat attendiet għal Seminar organizzat mill-Kunsill tal-Ġhaqdiet Volontarji. Filgħaxija għiet icċelebrata il-Festa Liturgika ta' Santa Ċeċilja. Membri tal-Kumitat attendew

għall-Quddiesa fil-Kon-Katidral ta' San Ģwann u marċi li sar fil-Belt Valletta organizzati mill-Ġħaqda Każini tal-Banda.

Dicembru 2013

Is-Sibt 14 ta' Dicembru – Ikla Tradizzjonal tal-Milied fis-Sorreda Hotel għall-Membri, Bandisti u Hbieb.

Is-Sibt 21 ta' Dicembru – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għall-Festi tal-50 Sena Sacerdotzu ta' Mons. Lawrence Bonnici.

It-Tlieta 24 ta' Dicembru – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz hadet sehem fil-purċiżjoni bil-bambin tal-Milied, organizzata mis-Soci tal-MUSEUM b'daqq ta' diversi Christmas Carols.

Is-Sibt 28 ta' Dicembru – Sar il-Party tal-Milied għall-Membri, Bandisti, Familji u l-Ħbieb tagħhom, bis-sehem ta' diversi kantanti, żeffiena u Live Band.

Jannar 2014

Is-Sibt 4 ta' Jannar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għar-Riceviment tal-Milied tal-Ġħaqda Każini tal-Banda.

Il-Hadd 5 ta' Jannar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għar-Riceviment tal-Milied tal-Uffiċju PN Birgu.

Il-Ġimġha 18 ta' Jannar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għall-attivita' tal-ġenzeria Zgħażagħ fl-Universita' ta' Malta fejn gew ipprezentati l-progetti tal-każini.

Is-Sibt 18 ta' Jannar – Delegazzjoni mill-Kumitat hadet sehem fit-Tifkira Annwali ta' dawk li mietu fil-Birgu matul it-Tieni Gwerra Dinjija.

L-Erbgħa 29 ta' Jannar – Saret il-Laqqha Ġenerali Annwali Mista tas-Soċċeta', fejn ġew ippreżentati ir-Rapporti Amministrattiv u Finanzjajru.

Il-Ġimġha 31 ta' Jannar – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċċali organizzat Pasta Night fil-każin tas-Soċċeta'.

Frar 2014

Il-Ġimġha 7 ta' Frar – Ĝiet miftuhha mill-ġdid u mbiera s-Sala tal-Billaирd wara x-xogħolijiet li saru fuq iż-żewġ imwejjed fosthom twahħil ta' pannu ġdid. Din l-inawġurazzjoni saret permezz ta' logħba ta' esebizzjoni bejn Duncan Bezzina u Aaron Busuttil. Wara sar riċeviment żgħir.

Is-Sibt 15 ta' Frar – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz, taħt id-direzzjoni tas-Surmast Paul Schembri, irrekordjat sett ġdid ta' Marċi Funebri bl-isem ta' Ġetsemani.

Il-Ġimġha 21 ta' Frar – Delegazzjoni mill-Kumitat attendiet għal-Laqqha Ġenerali Annwali tal-Għaqda Każini tal-Banda.

Il-Hadd 23 ta' Frar – Il-Kumitat organizza Seminar fil-Coastline Hotel ghall-membri u ammiraturi tal-Banda bl-isem ta' 'Il-Każin tal-Banda – Illum u Ghada. Wara saret ikla fl-istess lukanda.

Il-Ġimġha 28 ta' Frar – Saret ikla tal-Karnival fir-Restaurant Swan Lake f'Wied il-Għajnejn.

April 2014

Il-Ġimġha 4 t'April – Saret Konferenza Reliġjuża fil-Bitha tal-Każin marbuta ma' żmien il-Ġimġha Mqaddsa.

Il-Ħamis 10 t' April – Infethet l-20 edizzjoni tal-Wirja 'Getsemani' mil-Onor. Minisru Joe Mizzi.

Il-Ġimġha 11 t' April sal-Ġimġha 18 t' April – Ftuh tal-Wirja Ġetsemani.

Il-Ġimġha 18 t' April – Jum il-Ġimġha l-Kbira. Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz esegwiet programm ta' marċi funebri f'Misrah ir-Rebħa u wara akkumpanjat il-purċijsjoni sad-dħul tagħha b'iktar daqq ta' marċi funebri. **Is-Sibt 19 t'April** – Gie organizzat l-Easter Cold Buffet fil-Każin wara il-quddies bil-partecipazzjoni ta' diversi membri, bandisti u ħbieb.

Il-Hadd 20 t'April – Hadd il-Għid. Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz bdiet is-Servizz tagħha u akkumpanjat lill-iStatwa ta' Kristu Rxoxt bid-daqq ta' Marċi brijuži u Valzi madwar ir-rottu tas-soltu. Wara l-proċessjoni ta' Kristu Rxoxt, saret preżentazzjoni ta' Klarinet lis-Soċċeta' fil-Każin.

Il-Hadd 28 t'April – Sar it-Tberik tal-Każin mill-Wisq Rev. Arcipriest Kan. Joe Cilia.

Mejju 2014

Il-Ġimġha 2 ta' Mejju – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċċali organizzat harġa għal Għawdex ghall-Membri Irġiel u ħbieb tagħhom.

It-Tlieta 27 ta' Mejju – Mota tal-Ewwel Erbgħa ta' San Lawrenz.

L-Erbgħa 28 ta' Mejju – L-Ewwel Erbgħa ta' San Lawrenz. Fis-6.00 il-Banda Vittoriosana San Lawrenz laqgħet lill-istatwa Titulari ta' San Lawrenz bid-daqq tal-Innu mal-wasla tagħha f'Misrah ir-Rebħa, u akkumpanjata sakemm tpogġiet f'posta. Fis-6.30 pm bdiet Quddiesa solenni fejn ipparteċipaw diversi membri tal-Kumitat tal-Banda. Ghall-habta tas-7.00 pm, il-Banda Vittoriosana San Lawrenz reggħet akkumpanjat lill-istatwa ta' San Lawrenz bid-daqq tal-Innijiet madwar it-Toroq tal-Birgu sad-dħul fil-Knisja Kolleġġjata u Konventwali. Wara li fid-dħul indaqqet l-Antofona u nghat替 il-Barka Sagħmentali, għiet organizzata ikla fil-Biċċa tal-Każin.

Mill-Ġimġha 29 sal-Hadd 31 ta' Mejju – Is-Soċċetta Mužikali San Lawrenz hadet sehem f'Wirja mtella' ad unur Salvu Bugeja mill-Banda Santa Katarina taż-Żurrieq.

Is-Sibt 30 ta' Mejju – Saret il-Finali tal-Kompetizzjoni tal-Isnooker.

Ġunju 2014

Il-Hadd 8 ta' Ĝunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz akkumpanjat lit-tfal li kienu ser jircieva l-Ewwel Tqarbina mill-bini tal-MUSEUM sal-knisja permezz tad-daqq tal-innijiet.

Is-Sibt 21 ta' Ĝunju – Numru ta' Bandisti tal-Post sellmu lill-Ġesu' Sagamentata fil-Purċijsjoni ta' Corpus b'daqq ta' Fanfarrha mill-Każin. Fit-8.30 pm ġie organizat BBQ ghall-Membri, Bandisti, Familji u Ħbieb tagħhom gewwa s-Santana Hotel.

Il-Hadd 22 ta' Ĝunju – Sar Red Gathering fil-każin organizat mis-Sezzjoni Żgħażiegħ Palmiżi.

L-Erbgħa 25 ta' Ĝunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz għamlet marċ fit-toroq tal-Qrendi, fl-okkażjoni tal-Festa tal-Madonna ta' Lourdes.

Il-Ġimġha 27 ta' Ĝunju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz hadet sehem fil-proċessjoni tal-Qalb ta' Ĝesu' li saret gewwa l-Birgu b'daqq ta' Innijiet.

Lulju 2014

Il-Ġimġha 4 ta' Lulju – Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz hadet sehem fil-proċessjoni tal-Qalb ta' Ĝesu' li saret fuq tal-Ħawli b'daqq ta' Innijiet.

Il-Ġimġha 11 ta' Lulju – Il-Kummissjoni Attivitajiet Soċċali organizzat ikla gewwa l-Każin tal-Banda.

Wara li wieħed jaqra dan il-programm vast u varjat t'attivitàjiet li l-Banda San Lawrenz għaddiet minnhom fl-ahhar sena, wieħed indubbjament jirrealizza kemm il-ħajja ġewwa s-Soċċeta' tagħna dejjem hi għaddejja u attiva. Dan minbarra il-proġetti u x-xogħol li jkun għaddej fil-każin tista' tgħid kuljum. Żgur li dawn l-attivitàjiet ma jkunux success mingħajr il-partecipazzjoni ta' kulhadd, u b'hekk biss nistgħiġu nkomplu nwettqu l-hidma tagħna fis-snin li ġejjin.

Xogħol u Proġetti

minn Simon Farrugia

Ta' kull sena fl-ewwel Laqgha tal-Kumitat li ssir immedjatament wara l-Festa ta' San Lawrenz, fl-Agenda jkun hemm l-andament tal-Festa u programm ta' xogħol u hidma għas-sena li ġejja. Dan il-programm ikun rivedut, kif ukoll intensifikat skont il-bżonn fl-ewwel laqgħha wara ħatra u konferma tal-Kumitat.

Xogħol Strutturali

Wara li s-sena l-oħra rajna l-proġett tal-Bar iseħħ, immedjatament wara l-Festa beda x-xogħol ta' proġett ieħor fil-każin – Holma oħra li qed issir realtà. Fil-fatt, f'Settembru beda l-proġett tar-restawr tal-faċċata tal-każin, faċċata li s'issa għad ma kellniex ideja tal-valur arkitettoniku tagħha minħabba l-istat li kienet fi. Ir-restawr tal-faċċata ser jagħmel il-Palazz tas-Socjeta` bhala l-Bini ewljeni fil-Pjazza ewlenija ta' Beltna, u ser ikun ġawwra fiċ-ċentru ta' Beltna. Pero` dan il-proġett ġab diversi xogħolijiet oħra miegħu. Insemmi l-Gallarija gdida tal-Injam, ir-restawr u

żebgħa mill-ġdid tal-iskultura tal-istess gallarija, li saret kolha ġewwa l-każin, restawr u žebgħa mill-ġdid tal-arbli tal-każin u l-puprest, kif ukoll restawr u žebgħa mill-ġdid tal-hadid tal-faċċata.

Planċier

Rigward ix-xogħol taz-zokklatura u d-dawl ta' madwar il-planċier, is-sitwazzjoni għadha kif kienet fis-snin preċedenti, jiġifieri li sakemm ma jkunx hemm direzzjoni cara dwar il-proġett tal-pavimentar tal-pjazza, ma nistgħux nibdew. Rigward il-Legiju, wara li s-sena l-oħra il-Kumitat fl-ahħar wasal għal disinn sodisfacenti hafna mid-disinjatur Renzo Gauci, u wara li ma konniex sibna l-fondi sabiex dan il-proġett jitwettaq, nistgħu nghidu li din is-sena benefattur ewljeni tal-każin dahal għal dan il-proġett u fil-Programm tas-7 t'Awwissu ta' din is-sena, ser ikun qed jiżjanżan dan il-Legiju artistiku li jixraq mal-Meravilja ta' Planċier li għandha s-Soċċjeta`.

Tisbieħ tal-Każin

Wara li s-sena l-oħra kienu bdew jinbidlu s-Sopraporti fl-Ewwel Sular, din is-sena komplejna naħdmu sabiex issa is-sopraporti tal-ewwel u t-tieni sular huma kollha ġodda u parig. Barra minn hekk, matul din is-sena saru wkoll purtieri għalihom sabiex jingħalaq u jitnaqqas id-dawl dirett tax-xemx fis-sulari. B'hekk, nsitgħu nkomplu għaddejjin u jiġu ordnati sett ritratti tifkira mill-avvenimenti tal-każin.

Barra minn hekk, l-ewwel sular tal-kažin reġa' nzebagħ mill-ġdid, kemm min-naħha tat-taraġġ principali kif ukoll min-naħha tat-taraġġ ta' wara.

Newsletter

Għall-erbatax il-sena konsekuttiva, in-newsletter tas-Socjetà baqgħet toħroġ b'mod regolari kull xahrejn, b'edizzjoni speċjali għall-Festa. Bhala Kumitat nemmnu li l-kuntatt mal-membri hu ferm importanti, u permezz ta' dan il-fuljett qeqħid inżommu lill-membri aġġornati b'dak kollu li qiegħed jigri fil-kažin tagħna, permezz tad-diversi artikli u kitbiet li jidhru, u anke bl-attivitajiet tal-perjodu. Bla dubju ta' xejn din in-newsletter fiha laqta' minn kollo, artikli dwar affarrijiet kurrenti, tagħrif storiku, riċetti, rokna għat-tfal, u Interviżta ma' personalita' Vittorjożana.

Website

Is-sit tas-Socjetà www.stlawrencebandclub.com baqa' jiġi aġġornat b'mod regolari hafna, minn mindu ġie inawġurat, tant li wieħed jista' jsib b'mod faċċi dak kollu li ghaddha minnu l-kažin tul din l-ahħar sena u iktar.

Affarijiet Oħra

Xogħol iehor li sar matul l-ahħar sena fil-kažin kienu ż-żebgha ta' żewġ vetrini ġodda li qeqħid fis-Sala tal-Akrivju u ser jintużaw għall-mużika. Ĕriet irranġata Display Window fejn il-kažin illum jista' juri il-materjal ta' merchandise li għandu għall-bejġħ, qed tigi rrangata il-kruċċetta tal-bandalora, sar pannu ġdid fuq il-mejda principali tal-isnooker u inbidel il-pannu tal-mejda l-ohra, biex b'hekk iż-żewġ imwejjed għandhom pannu ta' livell għoli, Sar recording ta' Marċi Funebri u ser jiżjanżan Librett ta' Marċi Brijuži ġdid, kif ukoll ġie ornat Merchandise tas-Socjetà ġdid li jinkludi Tazzi tal-Inbid, Mugs tal-Birra u Key Chains ġodda.

Proġetti Ppjani

Il-Kumitat ma jieqafx hawn imma dejjem jaħseb u joholom x'-jista' jagħmel iktar. S'issa l-Bandalora tifkira rigward is-safra memorabbli fil-Belġju baqgħet ma saritx, minħabba prioritajiet finanzjarji, madanakollu din is-sena bdejna taħdidiet ħalli din issir kif konna ppjanajna, u b'hekk il-bandalora tinżamm gewwa l-kažin u tfakkard dan l-avveniment hekk importanti.

Fuq linja simili, hi x-xewqa tal-kumitat li jittrasporta r-rakkmu u x-xogħol li fih l-ewwel standard tad-Duka fuq drapp ġdid, sabiex dan il-istandard ikun jista' jinħatra u jintuża meta jkun meħtieġ. Flimkien ma' dan, nafu wkoll li l-Bandalora artistika tad-Duka waslilha ż-żmien ukoll li tiġi restawrata imma għadna ma wasalniex sabiex ikollna ideja cara tal-ispejjeż kif ukoll tal-mod kif ser issir.

Proġett kbir iehor hu dak li tissaqqaf il-bitha, fejn flimkien ma' dan jrid isir ukoll xkatlar u tikhil tal-Bitha. Hu stmat li dan il-proġett ser jiswa lill-kažin biss madwar €10,000 ewro, mingħajr ma nidhol fil-mertu tal-ispiżza li l-kumpanija BeBirgu Ltd ser tkun qed toħroġ għall-istess għan. Proġett iehor hu s-Sala tal-Arkivju, fejn apparti li jittlesta l-Bankun, hi x-xewqa tagħna li nirrestawraw ukoll l-Arkivju Mużikali tagħna. Il-Kumitat konxju wkoll li rridu nieħdu hsieb il-Palazz antik tagħna, u hemm bżonn li jitnaddaf il-bir tal-kažin, kif ukoll issir manutenzjoni fuq il-bjut tal-kažin.

F'kelma waħda, nista' nibqa' sejjer u ma nispicċċax b'dak kollu li nixtiequ nagħmlu. Mhux ser naqtgħu qalbna quddiem din il-lista kollha, imam naħdmu bil-galbu sabiex naqtgħu proġett wara proġett bil-mod. Pero' rridu l-ghajnejn ta' kulhadd biex dan iseħħ, speċjalment dik finanzjarja.

IKLA BUFFET TAL-FESTA

NHAR IS-SIBT 2 T' AWWISSU 2014

FIL-KAŽIN TAL-BANDA SAN LAWRENZ

HIN: FIT-8.00PM

THREE COURSE MEAL U NBID PREZZ - €15

GHALL-BOOKING IKKUNTATTJAW LIL OSCAR ADAMI,
KAXXIER JEW LIL EUGENIO PELLICANO

IKLA TAL-FESTA

NHAR IL-ĦADD 10 T' AWWISSU

FIR-RESTAURANT DON BERTO WATERFRONT BIRGU

HIN: FIS-1.00PM

SET MENU VARJAT PREZZ - €25

GHALL-BOOKING IKKUNTATTJAW LIL BJORN CALLUS - 9942 8597

Programm mis- Banda Vittoriosana San Lawrenz Padrun tal-Belt

L-Erbgħa 23 ta' Lulju

Fis-7.00pm Quddiesa għall-membri tal-Kumitati nvoluti fl-organizzjoni tal-Festa u d-devoti ta' San Lawrenz. Wara ssir il-ħruġ tal-vara bi proċessjoni mal-Knisja fejn titpoġġa fuq il-bankun fil-kursija waqt li jitkanta l-Innu Popolari ta' Lorenzo Galea. Wara jsir kant ta' l-antifona, baska sagħmentali u bews tar-Relikwija.

Il-Hamis 24 ta' Lulju - *Miġja tar-Relikwija ta' San Lawrenz minn Amaseno.*

Fis-6.00 pm Proċessjoni bir-relikwija bis-sehem tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz mill-Knisja ta' Santa Skolastika għall-Parroċċa fejn wara jkun hemm Quddiesa Pontifikali. **Fid-9.00 pm** Lager Night fil-Każin bis-sehem tal-Każinska Band.

Il-Ġimgħa 25 ta' Lulju – *Venerazzjoni tar-relikwija tul il-ġurnata*

Fil-5.00 pm tittieħed għall-Parroċċa ta' San Lawrenz f'Għawdex.

L-Erbgħa 30 ta' Lulju

Mit-8.00 pm 'il quddiem 'Laurenti Fest' fil-Mandragħ organizzat mill-Għaqda Piroteknika 10 t'Awwissu

Il-Hamis 31 ta' Lulju – Mota tan-Novena

Fit-8.00 pm Red Lager Night fil-biċha tal-Każin. **Bejn id-9.30pm u l-11.30 pm** il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tagħmel il-Marċ tal-Mota tan-Novena b'daqq ta' marci ferrieħha madwar it-toroq tal-Belt Rebbieħa.

Il-Ġimgħa 1 t'Awwissu

Mit-8.00pm 'il quddiem ikla tal-Festa fit-toqba organizzata mill-Għaqda Piroteknika 10 t'Awwissu

Is-Sibt 2 t'Awwissu

Fit-8.00 pm Ikla Buffet fil-Biċha tal-Każin

Il-Hadd 3 t'Awwissu

Mill-10 am il-quddiem. Red Gathering mis-Sezzjoni Żgħażagħ Palmiżi fi Triq Desain

Il-Tnejn 4 t'Awwissu

Fis-630pm Kunċert Generali tal-Banda

Il-Tlieta 5 t'Awwissu

Fit-8.00pm Riċeviment tal-Festa għall-mistiedna distinti, membri u benefatturi tas-Soċjetà.

Soċjeta' Mužikali vrenz u tal-Festa San Lawrenz, t Vittoriosa 2014

L-Erbgħa 6 t'Awwissu

Fit-8.00pm Marċ mill-Banda San Ġużepp ta' Hal-Għaxaq madwar it-toroq tal-Belt Vittoriosa. Fi tmiem il-Marċ ‘Laser Show’ u spettaklu kbir li jinkludi logħob tan-Nar. Attivita’ organizzata mis-Sezzjoni Żgħażagħ Palmizi

Il-Hamis 7 t'Awwissu

Fit-8.00pm Marċ mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz minn Triq il-Mina l-Kbira sa' Misraħ ir-Rebha fejn wara tesegwixxi l-Kunċert ‘Vittoriosa in Festa’ bis-sehem ta’ diversi kantanti, żeffiena u animazzjoni oħra.

Il-Ġimgħa 8 t'Awwissu - *Antivigilja*

Fit-8.30pm Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz takkompanja l-istatwa ta’ San Lawrenz jagħti d-dawl lil Għomja mat-toroq prinċipali tal-Belt Vittoriosa fejn ghall-ħabta ta’ nofs il-lejl isir it-tluġħ tal-istatwa fuq il-Kolonna.

Is-Sibt 9 t'Awwissu – *Lejliet il-Festa*

Fl-10.00a.m Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tagħmel il-marċ tradizzjonali ta’ Te Deum fost il-briju kbir tal-partitarji.

Filgħaxija Marċi u Programmi mill-Banda Kristu Re, Raħal Ġdid u Madonna tal-Karmnu, Balluta. Baned mistiedna mill-Kunitat Festi Esterni San Lawrenz.

Mill-10pm il’quddiem spettaklu tal-logħob tan-nar fil-Port il-Kbir mill-Ġhaqda Piroteknika 10 t'Awwissu

Il-Hadd 10 t'Awwissu – *Festa Liturgika ta’ San Lawrenz*

Fid-9 am Il-President u membri tas-Soċjeta' Mužikali San Lawrenz jattendu għall-Konċelebrazzjoni Pontifikali tal-Festa Liturgika ta’ San Lawrenz.

Filgħaxija Marċi u Programmi mill-Banda Cittadina ‘King’s Own’ tal-Belt Valletta, l-Banda Anici ta’ Hal-Qormi u l-Banda San Girgor, Sliema. Baned mistiedna tal-Kunitat Festi Esterni San Lawrenz.

Fis-7.30 p.m. Hruġ tal-Proċessjoni bl-istatwa ta’ San Lawrenz Padrun tal-Belt Rebbieħa.

It-Tnejn 11 t'Awwissu – *L-Ġħada tal-Festa*

Bejn id-9.00pm u 11.00pm Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz takkompanja l-istatwa ta’ San Lawrenz jagħti d-dawl lil Għomja minn fuq il-kolonna sa l-Oratorju ta’ San Ġużepp.

Kompożituri Famuži

Giuseppe Verdi - jikteb Christopher Pisani

Belt Vittoriosa

I-l-Kummissjoni li tiehu hsieb il-pubblikkazzjoni ta' din in-newsletter xtaqet iżżejjid rubrika oħra mas-sensiela ta' rubriki interessanti li diġa' fiha, fejn tingħata harsa fuq il-mužika. Dan l-intrigu waqa' f'idejja u għalija hu ta' pjaċir li nwassal messaġġi informativi ta' dan il-ġeneru. F'din ir-rubrika id-deċċidejt li niffoka naqra fuq il-profil u l-hajja ta' wħud mill-kompożituri, kemm dawk li smajna fuq li smajna x-xogħlijiet tagħhom mingħajr ma nixbghu qatt, u kemm fuq dawk li probabbilment lanqas qatt forsi ma smajtu bihom.

Nistqarr u nammetti li ġrali bhal Eva fil-ġnien tal-Eden! Iva! Mill-hafna siġar li kien hemm, minn dik tas-serp hadt it-tuffieha, ghaliex mill-hafna kompożituri li nsibu, mohhi mill-ewwel waqa' fuq il-ferm imsemmi, tant magħruf u mahbub mat-Taljani u mad-dilettanti tal-Opra Giuseppe Verdi. Jista' jkun ukoll li peress li dis-sena għandna l-logħob tat-Tazza tad-Dinja u jien inzomm mat-Taljani, forsi kont kemm xejn kundizzjonat ukoll. Imma appartidan, kif ha taqraw din l-informazzjoni rigward Verdi, ser taraw b' mod parallel is-suċċess tiegħu li dejjem jikber u b'kuntrast ta' dan il-hajja personali li kienet kemm xejn instabbi. Verdi twieled f'Le Roncole, fil-Provinċja ta' Parma fl-Italja nhar id-9 t' Ottubru tal-1813, u nghata l-isem ta' Giuseppe Fortunino Francesco Verdi.

Wara li l-familja tiegħu mxiet minn Le Roncole għal Busseto, Verdi beda jitgħalleml il-kompożizzjoni u ta' 20 sena, fl-1832, applika biex jidhol fil-Konservatorju ta' La Scala f'Milan, iżda ġie rrifutat. Verdi ma qatax qalbu u kompla jistudja taht il-kompożitūr imsemmi lokalment f' Milan Vincenzo Lavigna. F'Milan, l-istudji li għamel wassluu biex imur jghalliem fid-dar ta' Baretti, ġertu kummerċjant lokal. Izda Verdi sab l-imhabba propju fl-istudenta tiegħu, u li din l-imhabba wassluu biex fl-4 ta' Mejju tal-1836 jiżżewwiegħ lil Margherita Baretti. Wara l-ewwel intopp tiegħu biex jidhol fil-Konservatorju ta' La Scala, hawn insibu prova oħra ghall-karatru ta' Verdi. Fis-26 ta' Marzu tal-1837 Margherita welldet l-ewwel wild tal-familja Verdi bl-isem ta' Virginia Maria Luigia, li iżda din miett biss sena wara fit-18 t' Awwissu 1838. Għat-tieni darba, Margherita fil-11 ta' Lulju tal-1838 welldet it-tieni wild bl-isem ta' Ġcilio Romano li dan ukoll miet sena wara fit-22 t' Ottubru tal-1839. Sena wara dan kollu, fit-18 ta' Ĝunju tal-1840, Verdi tilef ukoll lil martu Margherita. Diġa' huwa hafna li missier jtilef lil uliedu f'temp ta' tliet snin li kienet għal qalbu hafna, iżda wieħed jista' jahseb kemm iktar kienet iebsa ghalihi meta tilef anke il-konsolazzjoni u l-imħabba tiegħu li certament kien isib f'martu.

Fl-1839 Verdi ikkompona l-ewwel opra tiegħu bl-isem ta' *Oberto*. Din kienet ta' suċċess għal Verdi, wara li hu kien offrut kuntratt ta' tliet xogħlijiet għal La Scala. It-tieni xogħol tiegħu bl-isem ta' *Un Giorno di Regno* ma kellhiex suċċess. Dan kien ta' dīżappunt għal Verdi, kemm ghax inkibbet fl-istess żmien li miett martu u anke f'minħabba id-dīżappunt fix-xogħol tiegħu, tant li waqa' f'dipressjoni u 'wieħed' li ma jergħax jikteb biċċa mužika oħra. Li ma kienx għal Bartolomeo Merelli, illum ma niħdux pjacir nisimgħu dik is-sbuħija ta' arji, rumanzi, u sinfoniji li härġu mill-pinnha ta' Verdi wara dan iz-zmien diffiċċi. Merelli wara li kien offriku l-kuntratt imsemmi qabel, hajru u għamillu l-kuraġġ biex jikteb l-opra *Nabucco* (1843). Din l-opra mill-ewwel intlaqgħet tajjeb sa mill-ewwel sinfonija tagħha, tant li giet sinonima dak iż-żmien mal-isem Verdi. Verdi stess wara stqarr li l-kor tal-iskjav, il-'Va Pensiero', kien dak il-klieb li qawwa qalb il-kompożitūr li kien hemm go fihi.

Ikoll nħid li l-kompożitūr li kien go fihi qam u qam sew. Dan ghaliex fi żmien ta' erbatax-il sena, Verdi kiteb xejn inqas

minn tmintax-il opra. Impressjonanti! Dawn jinkludu wkoll it-tliet opri hekk imsejjha Maġguri, li huma *Rigoletto* (11/3/1851), *Il Trovatore* (19/1/1853), u *La Traviata* (6/3/1853). L-opri l-ohra jisimhom *I Lombardi alla Prima Crociata* (1843), *Ernani* (1844), *I due Foscari* (1844), *Giovanna d'Arco* (1845), *Alzira* (1845), *Attila* (1846), *Macbeth* (1847), *I Masnadieri* (1847), *Il Corsaro* (1848), *La Battaglia di Legnano* (1849), *Luisa Miller* (1849), *Stiffelio* (1850), *I Vespi Siciliani* (1855), *Simon Boccanegra* (1857), u *Un Ballo in Mascera* (1859). Għal Verdi, skont kliemu stess, kienu għaliex bhal snin jaħdem fil-habs ghaliex ma tantx kellu żmien ta' paċċi u mistrieh.

Sadanittant, Verdi kien mar jgħix mas-Soprana Giuseppina Strepponi. Din il-koabitazzjoni ta' bejniethom qajmet hafna kumenti skandalużi fuq Verdi peress li ma kienx iżżejjewi. Iż-żwieg sehh nhar id-29 t' Awwissu tal-1859.

Mal-mewt ta' Gioachino Rossini, ingħaqdu flimkien xi kompożituri u kulhadd ha biċċa mir-Requiem u kulhadd kellu jikkomponi biċċa hu biex issir Requiem waħda ad unur Rossini. Verdi kien immissu il-Libera me, iżda ġara li b'nuqqas ta' hegħġa mill-koordinatur, din ir-Requiem ma kinitx seħħet. Is-silta li kien ikkompona 'Libera me' kien użha iktar tard għar-Requiem tiegħu. Ghall-ftuħ tas-Suez Canal, il-Gvernatur Ottoman kien avviċċina lil Verdi biex jikkomponi xi haġa għall-ftuħ. Verdi m'aċċettax l-offerta tal-istess Gvernatur biex jikkomponi opra għidha. Hawn interessanti li l-Gvernatur kien qual lil Verdi li allura kien ser javviċċina lil Charles Gounod (Kompożitūr famuż iehor), u li kien ukoll ser iqabbar is-servizz ta' Richard Wagner. Hawn Verdi beda jieħu interessa u ikkompona il-famuža Aida.

Verdi u Wagner qatt ma ltaqgħu. Pero' Verdi meta tkellem fuq Wagner qatt ma kellu xi kliem ta' tifħir, iżda meta sema' bil-mewt tiegħu, hu kien ikkumenta "Dwejjaq, Dwejjaq Dwejjaq!".

Verdi miet nħar il-21 ta' Jannar tal-1901 minn stroke. Ghall-funeral tiegħu, jibqa' mmarkat li l-Italja qatt ma kienet rat daqshekk nies, u daqshekk mužičisti u korijiet id-oqqu u jkantaw taħt id-direzzjoni ta' Arturo Toscanini fl-istess funeral.

Interessanti ferm huwa li wara li l-Italja unifikat ruħha, kien hemm hafna slogans ta' "Viva Verdi". Dan l-islogan kien akronimu li jfisser "Viva Vittorio Emanuele Re d' Italia". Interessanti ukoll li darba Verdi ġie mistoqsi liema hi l-isbah jew l-iktar Opra favorita li kkompona hu stess. Verdi kien wieġeb "*il mio gobo*" ("il-buffu tiegħi"). Din il-frażi kienet qed tirreferi għal Rigoletto li kien l-isem tal-buffu appuntu fl-Opra Rigoletto.

Verdi kif tistgħu taraw kellu hajja li min-naha ta' karriera jekk forsi bdiet kemm xejn instabbi fjorixxiet f'wahda eċċeżzjonali, filwaqt li l-hajja personali tiegħu setgħet kienet kemm xejn aktar stabbli. Probabbilment li kieku l-hajja personali ma kinitx li kienet, kieku r-rumanzi u l-mužika tal-widna li kkompona ma kinitx tasal għandna bl-istess sbuhija li hu immaġinaha, u bl-istess effetti li hu stess ried li jinduči fl-opri tiegħu. Il-Mužika ta' Verdi tingħaraf u hija mužika li kif tismagħha, tibqa' go moħħok u tibqa' ddur f' il-sienek sakemm tispicċa ssaffarha jew tkantaha. Fuq dokumentarju tal-BBC darba intqal li kuljum madwar id-dinja kollha, hemm La Traviata tindaqq x' imkien, u jekk mhux La Traviata, xi biċċa oħra ta' Verdi. Fuq nota personali nista' nħid li jien kuljum nikkontribwixxi biex tindaqq biċċa ta' Verdi bla ma naf! VIVA VERDI!

Socjetà Mużikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

**Diskors ta' Dr Karmenu Mallia, l-awtur tar-rumanz
'Biża' U Kuraġġ, fis-serata tal-Ġimħa 28 ta' Frar '14,
fil-Kunsill Lokali, Il-Berġa ta' Franza, Triq Hilda Tabone, Il-Birgu.**

Xi sena u nofs ilu, il-BDL għoġbu jippubblikali Trilogija storika bl-isem komuni: 'Patrijotti U Ģakbini'. It-titli tat-tliet rumanzi huma: Il-Baruni ta' Hal Qormi, Ir-Rewwixta tal-Qassisin u Dell Napuljun fuq Malta.

Dicembru li ghadda għaddejna għar-rumanz ġdid għalkemm mhux anqas storiku: Biża' U Kuraġġ, li qed nippreżentaw illejla.

Tistennex minn għandi li nimbara fuq kritika letterarja ta' dar-rumanz tiegħi. Jigifieri tistennewx li se neżamina bil-ghan li niċċara, nispjega u napprezzza. Dan jien ma nistax nagħmlu, l-ewwel nett ma jixraqx li nagħmlu jien; dan inħallih għal haddieħor. It-tieni nett hawn m'għandniex hin biżżejjed biex ninfirx fuq spjegazzjoni ta' dix-xorta.

Nistħajjal kom tgħidu: mela x'inhi dil-kritika letterarja, x'waħda din, kemm se ġġibha bi kbira! Kritika letterarja hi rikostruzzjoni (ri+kostruzzjoni), jew bini mill-ġdid, t' avventura spiritwali, dik jigifieri tal-awtur in kwestjoni. Skont awtur Franciż, tikkritika rumanz, poežija jew esej m'hi xejn ħlief tagħmel mistoqsija lill-awtur jew ahjar qisek qed titlolbu, lill-awtur, jaġhtik permess tieħu xogħlilietu f'idejk biex tgħarbilhom u forsi tifhimhom ahjar. Jekk mhux ukoll ikun hemm min itertaqhom, l-agħar metodu li jista' jużा kritiku. Dan, ippermekk, insejjahlu bossing letterarju, ingustizzja u immoralità fejn il-kritiku jkun niżel fil-qiegħ nett li jista' jinzel.

Kritika letterarja serja tfisser li turi t-triq minn fejn l-awtur ikun ghadda: dwejjaq jew/u ferħ biex halaq xogħlilietu. Nagħti eżempju ta' dan. Nieħdu l-Giuseppe Verdi -- il-kexxun tal-mużika u dak letterarju jixtiebhu ħafna. Verdi jistqarr li meta kien ikun qed jikkomponi xi Opri tiegħu, fosthom in-Nabucco, hu u jniżżejjel in-noti kien jibki fuq il-manuskritt. Dan, awtur Franciż iehor, Roy, sejjahlu: "*compréhension créatrice*" toħloq u tifhem, jew ahjar tidhol fil-fond ta' dak li tkun qed toħloq. U biex tagħti l-attenzjoni tiegħek kollha lill-karattri ta' rumanz tkun qisek qed tgħolli xi tużżana platti f'salt bla ma twaqqa' wieħed. Dan hu fl-ahħar mill-ahħar xogħol l-awtur: idur mal-karattri l-hin kollu u jara għadhomx hemm u humiex qed jobdu l-movimenti tiegħu.

Hawn tajjeb niftakru li l-awtur Amerikan magħruf Ben Bova kien ġabar xogħol ir-rumanzier f'kelma waħda: "troublesome", jiġifieri, iċaqlaq l-ilma, iħabbat il-karattri ras ma' ras. Fl-ahħar mill-ahħar mhux dik hi l-hajja? Mit-twielid sal-mewt, glieda wahda. Il-letteratura tesprimi l-ghajta tal-bniedem biex jifhem lilu nnifsu u jipprova jagħmel sens mill-kakofonija li toffirlina hajja.

Dan l-ahħar, qrajt storja interessanti. Raġel kien qed jistrieħ fi ġnien. Quddiemu tfaċċa tifel. Wara li qagħad iżeb bewgħ lejh, ir-raġel staqsieh x'ried. It-tifel malajr ha l-kunfidenza u staqsa lir-raġel: "Int qed tarani?" "Mela le," wiegbu r-raġel. Xagħar safrani, qmis iċċekk jata, qalziet griz. Mela m'hiex qed narak, min jisimgħek? Imma ghala qed tistaqṣini dan?"

It-tifel wieġeb: "Għax naħseb li hadd m'hū jarani. Inkelleml 'il missieri, jibqa' wiċċu mkaħħal mal-komputer; inkelleml lil ommi fil-kċina, tibqa' ssajjar; oħra: darba missieri u ommi kellhom taħdita sigrieta. Jien kont hemm u naħseb li ma riedu 'l-hadd jisma' x'kienu qed jgħidu. U baqgħu jitkellmu, qishom mhux huma. Quddiem. Mela ma rawníx. Allura hadd m'hū qed jarani."

"Imma, ċkejken tiegħi, jien qed narak taf, u qed inkellmek ukoll."

It-tifel dawwar denbu u telaq 'l-hemm.

Meta qrajtha, din l-istorja tefġħatni ngħum fil-qalba tal-ahħar rumanz tiegħi: Biża' u Kuraġġ, ir-rumanz li qed nippreżentaw illejla. Ifħmuni, qed nighid 'nippreżentaw' mhux 'inniedu', għax 'inniedu' tfisser noffru ghall-ewwel darba, fil-ħin li hawn dar-rumanz tiegħi ġa hareġ għall-bejġħ. Għalhekk qed nuża l-kelma: 'nippreżentaw'.

Biex inkompli mal-istorja li kont qed nirakkontalkom, hassejt il-karattri tal-ktieb tiegħi qed jistaqṣuni: "Sur Karm, int qed tarana?"

Qbadt nidhaq. "Jien? Ma narakomx? Iddahħqunix tridu! Kif, ma narax 'il Fredu Flores li kien iħobb 'il-ballerina Célestine Bijou? Ma narax lit-Tabib Michel Bru li kien makakk biżżejjed biex lil habibu Fredu hataflu t-tfajla ta' qalbu? Ma narax 'il Hilda Flores, poetessa u artista li flimkien mal-ġha qiegħi San Lawrenz tal-Każin kienet se tkanta l-innu ġdid

Soċjetà Mużikali San Lawrenz

Belt Vittoriosa

li kitbitilhom hi stess? Ma narax lill-Avukat Bastjan imlaqqam 'Il-Lellekkin' li għamel wahda tinkiteb imma li baqa' jiġri wara Hilda wkoll wara li din dahl mas-sorijiet Benedittini tal-Birgu?

Kif? Ma narax lill-Kanonku Dun Belin li kien imexxi ż-żgħażaq tal-Każin u li wkoll Hal Qormi, fejn kien mar rifugjat flimkien m' ohrajn minhabba l-gwerra, kien jagħti s-sehem tieghu, l-aktar meta rnexxielu jħoll il-kobba mħabbla tal-'miraklu ta' San Gorg' li kien ghoddha qajjem 'il Hal Qormi kollu? Kif, ma narax 'il Wenzinu, l-aqwa pastizzar magħruf tal-Birgu? 'Il Miriam, jew lis-Surġent Caflas li marlu moħħu wara li splodiet bomba maġenbu, il-Foss tal-Birgu?

Hadd minn dawn il-karattri ma jista' jistaqsini hux qed narah. Kull rumanzier ma jistax ma jagħrafx il-karattri li jkun holom bihom u li jitfagħhom jghumu fl-istorja li jkun sawwar. Awtur ta' rumanz nistħajlu qed iżomm ir-riedni ta' diversi żwiemel u jmexxihom min 'I hemm, min 'l hawn. Dan kien qalu wkoll William Faulkner. Isimghuh: "*It begins with a character, usually, and once he stands up on his feet and begins to move, all I can do is trot along behind him with a paper and pencil trying to keep up long enough to pour down what he says and does.*" Ma' dan kollu jaqbel ukoll ir-rumanzier Joss Whedon: "*You take people, you put them on a journey, you give them words, you find out who they really are.*" Jien m'għamiltx anqas jew aktar minn dawn ir-rumanzieri magħrufa.

'Biża' u Kuragg' temmejju parti l-Kunvent u parti, biex ma ngħidix ukoll fl-istess hin, il-Port il-Kbir waqt l-apotéosi tal-Konvoj ta' Santa Marija, fi tmiem il-gwerra. It-tnejn jitfghu 'l-qarrej f'nofs katidral imsebbah b'dawl it-tama u l-kuragg ta' ħajja ahjar. Fil-kunvent, imbagħad daħal jħarrex biex jistrieh l-ispirtu li hareg mill-battalja tal-'Illustrious' sorġuta fil-Port il-Kbir, b'għira wahda għal trijon il-heġġa, għal trijon il-kuragg tal-Maltin fuq il-kilba ta' min ried umanità meqruda, imħabba u kkalkulata sewwa ħafna qabel fil-famuż xogħol ta' Hitler *Mein Kampf*.

Fl-ahħar mill-ahħar, aktar minn shabbhom l-oħra, Hilda, Miriam u Dun Belin jirkacċaw bhala t-three musketeers li jgħaqqu r-rumanz kollu kemm hu. Mela altru kontx nafhom il-karattri li ħlaqt, altru rajthomx. Ghalkemm nistqarr li whud minnhom sirt nafhom aktar wara li ħlaqthom milli qabel.

Jien nahseb li f'dak l-ghaks u l-ġenn kollu tal-gwerra, l-imħabba kienet ir-reġina tal-istorja tieghi. Kien l-awtur Spanjol Calderon de la Barca li qal: "Metal l-imħabba m'hijiex ġenn m'hi mħabba xejn." U nahseb li f'dar-rumanz tiegħi l-imħabba kienet altru li ġenn. Tant li, biex nislet karattru wieħed biss, il-ġenn ta' Hilda sakkarha, halliet kollo u offriet kulma kellha lill-ħaruf Divin.

Dan narawh mill-poezija li rnexxielha thażżeż meta halliet 'il-qraba li marru għall-vestizzjoni, telgħet f'kamritha u harġet b'dawn il-versi sbieħ. Isimghuhom:

*"Issa li jien hawn ġew, spicċatli d-dinja
u dħalt f'dinja oħra aħjar nghanni 'l-Mulej;
min habbni darba, tar u mar; nistenna
dawl ġdid li sejkenni ghalli ġej.*

*Nafda ruħi f'idejK, Mulej tal-ġhaġeb
illi ħajjartni f'daqqa niġri wrajek,
u sibt li triqtek kienet drittad drittad
meta dik tiegħi kienet żigużajk.*

*Imlieli qalbi biK, fawwarli moħħi
bil-kelma bnina tiegħeK ta' kuljum;
illejla offrejtnejk lili nnifsi, kollni;
ħdejja qed nistennieK; ejja bla ddum"*

Nispicċa bi storja żgħira. Żewgt ixjuh kellhom xi jghidu. Ritratt tal-ħajja ta' kuljum, għax ukoll l-imsaren fiż-żaqqa igergru. Wara xi jumejn silenzju bejniethom, ghodu ghodu x-xwejjah, ta' makakk li kien, qam jiftah il-kxaxen, iqalleb u jfittex. Martu, wara dawk il-għidiedem kollha, staqsietu x'kien qed iqalleb jagħmel. It-tweġiba ta' żewġha? "Qed infitħex leħnek."

Il-qarrej jaqbad ir-rumanz f'idu, iħabbat fuq il-ktieb, ifittex u jibqa' cert li jibda jisma' dawk l-ilħna li kien holom bihom l-awtur biex ma jibqgħux qishom robots imma jibdew jgħixu quddiemu.

Habbat fuq rumanz magħluq, xi ħadd jiftahlek īżgur. Rumanz hu mimli ilħna li lesti jsemmgħulek l-istorja tagħhom, forsi wkoll il-filosofija tagħhom. Tibżax minnhom. Ismagħħom. U tinsiex, kompli int ix-xogħol li jkun ilu li beda l-awtur. It-tama l-ahħar li tmut, jgħidu, u jien se nibqa' nittama li forsi sena oħra jidher rumanz ieħor tiegħi. Did-darba mhu storiku xejn, anzi immagħarju għall-ahħar mhux biss b'karattri godda imma b'postijiet godda wkoll. Jien semmejtu 'Gloriana'. Nittama li ma jibdluhulix. *And all the saints go marching in.*

Grazzi. 20.2.'14.

Soċjeta' Mużikali

Banda Vittoriosana San Lawrenz

Marċi li sejrin jindaqqu fil-Festa ta' San Lawrenz 2014

Innu Marċ San Lawrenz

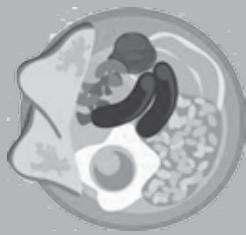
Edward
Louvic
Marie Louise
Flamingoes
Gojjel
Heaven
Anthea
Magħqudin u Ferhanin
900 sena Parrocca
Amanda
Pablito
Geroline
Emperor
Tal-Palma tal-Ğenn
Giovanni l-Vieniqua
Super Palmizi
Simon
El Gringo
Il-Banda taz-Zghazagh
Taz-Zibra
Triple Knockout
Sailor Prince
Tislima lill-Maggur Aquilina
John & Michael
Toni Aquilina
Daniela

Giuseppe Frendo

Luigi Bongailas
Salvino Fabri
Hector Dalli
Hector Dalli
Paul Schembri
Paul Schembri
Chris Pisani
Paul Schembri
Emanuel Bugeja
Carmelo Vella
Archibald Mizzi
Ray Sciberras
Archibald Mizzi
Ray Fenech
Ronald Pisani
Mario Testa
Paul Schembri
John J. Pace
Michael Bugelli
David Agius
Ray Fenech
Paul Buttigieg
Victor Galea
Michael Bugelli
Dominic Darmanin
J. M. Barbara

- Tal-Hajjat iz-Zghir
- Victory
- Emma Marie
- Bonpacello
- Jubilant
- Lorenza
- Palm of Victory
- L-Ewwel Banda f'Dar Malta
- Dilettanti tal-festa
- Renata
- Sussu
- Charlie il-Gimu
- San Lorenzo
- St. Lawrence Forever
- Ziju Cikk
- Salute to Malta
- Anthea
- Aurora
- Miguel il-Pica
- Sussu
- Kummissjoni Banda
- Vittoriosan
- Tad-Devernier
- Santiago de Cuba
- Good luck Catherine
- Innu Marċ Ċentinarju
- Innu Popolari

- Elton Lee Abela
- Vincenzo Ciappara
- John Zammit
- Vincenzo Ciappara
- Gordon Baldacchino
- Hector Dalli
- Alan Schembri
- Ray Sciberras
- Lawrence Borg
- Emanuel Bugeja
- John Mamo
- John D. Zammit
- Carmelo Vella
- Andrew Coleiro
- Maj. Anthony Aquilina
- Hector Dalli
- Ugo Buhagiar
- Robert Magro
- Johann Debattista
- John Mamo
- Ray Sciberras
- Paul Schembri
- Chris Pisani
- Joseph Abela Scolaro
- Angelo Pullicino
- Paul Schembri
- Lorenzo Galea

ENGLISH BREAKFAST

QABEL IL-MARČ TA' FILGHODU NHAR IS-SIBT 9 T'AWWISSU
FIL-KAŻIN TAL-BANDA SAN LAWRENZ

HIN: Fit-8.30AM PREZZ - €5

GHALL-BOOKING IKKUNTATTJAW LIL CHRIS PISANI - 9945 8159

BBQ TAS-SAJF

NHAR IL-ĞIMGħA 29 T' AWVISSU, 2014
FIL-MELLIEHA HOLIDAY COMPLEX
PREZZ - €24 INKLUŻ IT-TRASPORT

Socjetà Mužikali San Lawrenz Belt Vittoriosa

Is-Socjetà Mužikali San Lawrenz tal-Belt Vittoriosa

tippreżenta

The EU In Concert

Programm Mužikali bi Spettaklu

Fil-Vittoriosa in Festa

fuq il-Planċier Artistiku tas-Soċjeta`

Il-Hamis 7 t'Awwissu mid-9.30 pm 'il quddiem

Innu Marc

Fanfarra u Fuga

Symphony

Polka

Song

Song

Medley

Pasodoble

Song

Song

Theme

Rock Theme

Dance

Waltz

Theme from Nabucco

Zorba

Medley

March

Rock Opera

Innu Marċ

Innu Popolari

Innu

San Lawrenz

Malta Ewropeja

No. 5

Czech

Tulips from Amsterdam

Only Tear Drops

Abba Gold

Andalusia

Hard Rock Hallelujah

O Ritmo do Amor

Under Paris Skies

With or Without You

Hungarian

Blue Danube

Va Pensiero

The Greek

The St. George's Cross

Radetsky

Highlights from Gensna

Centinarju

San Lawrenz

Banda San Lawrenz

Giuseppe Frendo

Manoel Pirotta

Ludvig V. Beethoven

Johan Strauss

Arr. Manoel Pirotta

Arr. Frank Bernaerts

Arr. Ron Sebregts

Paul Schembri

Arr. Jon Van Kraeydonck

Arr. Etienne Spiteri

Arr. Ugo Buhagiar

Arr. Etienne Spiteri

Johann Brahms

Johann Strauss

Giuseppe Verdi

Arr. Dominic Darmanin

Arr. Etienne Spiteri

Johann Strauss

Arr. Ugo Buhagiar

Paul Schembri

Lorenzo Galea

H. H. Dalli

Flimkien mal-Banda ser jieħdu schem il-kantanti Aldo Busuttil, Debbie Scerri, Ismael Grech, Iona Dalli, il-gruppi taż-żfin Keith Dance Studio u Tony Lawrence Dance Company, u il-Kor tat-Tfal Future Voices.

Il-Banda Vittoriosana San Lawrenz ser tkun taħt id-direzzjoni tas-Surmast Mro Paul Schembri.

Wiċċ Imb'Wiċċ ma' Ĝorg Cilia

minn Paul Micallef

Nammetti li minn dawk kollha li nterviżtajt sa issa lil Ĝorg Cilia, għalkemm naf min kien, kont l-inqas wieħed li na fuqu u nazzarda ngħid li naħseb in-nies tal-Birgu sfortunatament fit-jafuh. Forsi n-nies jassocċċaw mas-socjetā storika tal-Birgu jew jiftakru meta kien jogħod fil-mużew tal-parroċċa. Għalhekk b'din l-interviżta sirt naf aħjar lil dan il-bniedem li tant għandu għal qalbu il-Belt Vittoriosa speċjalment fejn tidħoll-istorja ta' din il-belt glorjuža kif ukoll dak kollu li għandu x'jaqsam mal-kult Lawrenzjan. Minkejja dan, hemm affarrijiet simili bejnietna, fosthom li t-tnejn trabbejna fl-istess triq, m'għadniex noqogħdu l-Birgu kif ukoll it-tnejn li aħna kontributuri għal dan il-fażċi kollha f'id-ejkom.

Żgħożija

Appuntu Ĝorg twieled f'Nru 4, Triq Britannika (Illum Triq Hilda Tabone) fil-15 ta' Jannar 1931 u minħabba li twieled qabel il-gwerra u għandu xi memorji remoti fuq il-gwerra u jiftakar xi ftit kif kien il-Birgu qabel il-gwerra lili jagħtini ċans nħarrex, dejjem ghall-benefiċċju tal-qarrejja fuq il-hajja ta' dak iż-żmien.

Missieru kien jismu Gużeppi u kien minn Bormla, li bhala xogħol kien *engine fitter* it-tarzna, filwaqt li ommu kien jisimha (taqtgħux?) Lorenza, xebba Bezzina u kienet mill-Birgu. Ĝorg għandu oħtu li jisimha Victoria li pero` kulhadd isejħilha Vivi. Qalli li missieru u ommu kienu żżewġu fil-parroċċa ta' San Lawrenz u r-riċeviment, kif kienet id-drawwa ta' dak iż-żmien sar id-dar.

Interessanti hafna li fejn twieled Ĝorg kienet id-dar tal-kurċifiss li hemm illum fil-pjazza. Ir-raġuni kienet li qabel il-gwerra Triq Hilda Tabone kienet tibda minn kważi Triq San Filippu u tkompli wara t-Torri tal-Arlogg u tkompli sa fejn hi llum. Fil-gwerra t-Torri ġgarraf u l-blokk kollhu tneħħha bir-riżultat li l-pjazza kibret u triq Hilda Tabone ckienet għad-daqi li nafuha llum.

Fil-fatt Ĝorg jiftakar sew it-torri tal-arlogg fejn anki kienu jsejhlu bl-ismijiet it-tokki tal-arlogg. Jiftakar li kien hemm il-hoss melankoniku, twil u tqil imsejjah in-newwieħa u dak allegruż ap-puntu bl-isem tal-ferrieħa. Ĝorg jiftakar lil ommu tgħid li hu kien iqum biex jixrob mat-tokki tal-arlogg tal-erbgħha ta' filgħodu.

Is-'Suq' ta' Triq 'Britannika'

Ĝorg kompla jhaffer fil-memorja tiegħu u qalli dik il-parti ta' Triq Britannika wara t-torri tal-arlogg kienet qisha suq żgħir bl-ammont relattivament kbir ta' ħwienet li kien hemm. Fost dawk li jiftakar semmili li kien hemm hanut tas-sigaretti, Wenzu 'iċ-ċiċċa' li kien barbier (li diġi ssemmi f'wahda mill-interviżi li għamilt), mahżeen taż-żraben ta' Indri Borg li llum sar Gauda, Żarena bil-hanut tal-merċa, Ċikkulo bil-haxix u l-frott, il-bar ta' wahda li kienu jsejhulha 'ix-xwejha', Fonzu bil-hanut tal-laħam u oħrajin.

Il-Birgu qabel il-gwerra

Meta staqsejt lil Ĝorg dwar il-hajja fil-Birgu qabel il-gwerra, skantajt meta qalli li bhala familja diġi kellhom id-dawl, l-ilma, il-gas u anke r-radju. Żied pero` li kien hemm nuqqas kbir ta' karrozzu u għalhekk hafna tfal jilaghlu barra speċjalment fit-triq tiegħi li billi min-naha tal-pjazza kienet tibda bi tliet targħiet ma kinu jidħlu karrozz. Ĝorg jiftakar li darba waqt li kien qed jilgħab il-ballun kien kisser hgiegħa tal-hanut ta' Għoma Schembri li t-tifel tagħha kien Dun Manwel Schembri.

Hu kompla li jista' jkun li forsi f'partijiet oħra tal-Birgu, fosthom il-mandragg il-livell ta' għixien kien ferm inqas minn dawk ta' biswift il-pjazza bħal nuqqas ta' mezzi sanitariji f'kull dar tant li anke jien stess niftakar li kien hemm pomp (vit) wieħed fl-ahħar tat-triq biex jintuża mir-residenti tal-mandragg.

Bhal tfal ta' żmieni Ĝorg kien jilgħab bil-knijsa u kienu jaġħmlu

processjonijiet anke barra it-tri. Ĝorġ semma li kelli knisja li kienet tikkonsisti f'artal u jiftakar li missieru kien jixtrilu l-vari mingħand Giusti ta' Bormla. Ukoll it-tfal kienu jilaghlu b'għugarelli li kienu tal-landa, impurtati mill-Ġappu li ħafna min-nhom ikun qalaghhom mingħand il-qrabu jew il-ġenituri tiegħi.

Bhat-tfal l-oħra Ĝorġ kien jiffrekwentaw il-mużew u għamel il-praċċett u l-griżma fil-parroċċa ta' San Lawrenz. Jiftakar ukoll li darba anke ġie magħżul biex jerfa' fil-processjoni tal-Bambin għax kien kemm xejn iktar ippersonifikat mill-oħrajn. Jiftakar ukoll li darba ġie Dun Ĝorġ Preca, illum San Ĝorġ Preca, fil-qasam tal-mużew tal-Birgu li kien f'Palazzo Bettina fi Triq San Ĝorġ u kel-limhom fuq id-devozzjoni lejn il-Madonna tal-Karmnu.

Abbatu sehem fil-Ġimħa l-Kbira

Ĝorġ kien ukoll abbatu fil-parroċċa tagħna u bhala sagristani jiftakar kemm lil Protazju kif ukoll lil Wenzu Degabriele li wara kien intradam fis-16 ta' Jannar 1941. Ĝorġ jiftakar li l-aħħar darba li kienet saret il-processjoni tal-Ġimħa l-Kbira qabel il-gwerra fl-1940 hu kien refa' waħda mill-bandalori tas-seba' kelmiet eż-żattament l-ehħef waħda Sitio għax b'kelma waħda! Anke żgħir, Ĝorġ kien iħaddem mohħu sew! Meta semmieli l-Ġimħa l-Kbira hadt l-opportunita` biex nistaqsih dwarha u qalli li dak iż-żmien naturalment ma kinitx fil-forma ta' *pageant bħal-lum* iż-żda kienet iż-żejjed devozzjonal bi kwantita` kbira ta' fratelli, kemm mill-fratellanza tal-Kurċifiss kif ukoll dik tal-Via Sagra u l-Kapitlu kollha kif ukoll il-banda li kienu jieħdu sehem. Żied ukoll li r-rotta tal-processjoni kienet ferm itwal għax meta il-processjoni kienet tasal ħdejn l-Abatija minflok kienet iddur ghall-pjazza kienet tkompli għal Santa Skolastika, għal dik li kienet il-pjazzetta, tinzel għal Triq San Lawrenz sal-Knisja. Anzi Ĝorġ kien jiftakar li f'xi partijiet kienu jneħħlu l-lasti għax il-vara l-kbira ma kinitx tista' iddur minħabba id-djuqja tat-toroq.

Il-Festa ta' San Lawrenz ta' dari

Dwar il-festa ta' San Lawrenz Ĝorġ qalli li kienet fuq 4 t'jiem mit-8 t' Awwissu, l-Antivigilja sal-ġħada tal-festa il-11 t' Awwissu. Hawn waqaf u spiegali kif bdiet din it-tradizzjoni unika fil-Birgu fejn ħafna festi qiegħdin jippruvaw jimitaw bla success u għalhekk anke din il-ġurnata, għalhekk vera kulhadd ikun ghajnejien dakinhar, għandna nibżgħu għaliha ukoll.

Din bdiet fit-tletinijet fejn erba' bandisti fteħmu li meta l-istatwa ta' San Lawrenz jaġħti d-dawl lill-ġħomja titwassal il-pjazza fuq *it-truck* id-oqqu l-innu minn fuq il-parapett tal-każin, ffit taż-żraben ta' l-ġorni kollha sa l-Oratorju li baqa' jsir sal-lum.

Dwar l-ħarrar qalli li qaddis in kien hemm id-doppju ta' dak li hemm illum u dawn inquerdu bil-gwerra anki saru kolonni bil-forma ta' trijangolu bil-gastri ġoddha fuqhom. Kienu saru wkoll sett pavalljuni ikkuttunati fuq disinn ta' Buġiagħi għal triq il-Lunzjata li anki jien stess naflu kien hemm xi biċċiet minnhom fil-mahżeen ta' San Filippu. Bhala parti mill-isfor biex jingħabru l-fondi meħtieġa għall-festa kienet tingħabar ukoll id-deċina.

It-Theddida tal-Gwerra u rifuġjati f'Haż-Żebbuġ

Mill-1939 bdiet tinhass il-biża' f'Malta li ġejja l-gwerra speċjalment fil-postijiet ta' madwar il-port fosthom il-Birgu. Fil-11 ta' Ġunju tas-

1940 bdew l-attakki mill-ajru tat-Taljani u l-famija Cilia marret ghall-kenn f'post tal-villegġjatura li kellhom Wied il-Għajn.

Baqgħu hemm biss xahar għax il-Gvernatur Ingliż ta' dak iż-żmien fl-21 ta' Lulju tal-1940 hareġ ordni biex Wied il-Għajnej ġiġi evkwat fi żmien tlett ijiem. Ghalkemm sal-lum ir-raġuni vera ta' din id-deċiżjoni qatt ma saret magħrufa pero kien hemm il-hsieb li forsi jekk ikun hemm invażjoni din issir minn dawk in-naħħat. Minħabba din l-ordni iz-zija tagħhom kienet baġħtet messaġġ ma' pulizija li kienet sabitilhom kamra fi Strada Mamo f'Haż-Żebbuġ fejn damu hemm 4 snin.

Jiftakar ukoll kemm kien beka meta waqt il-marċ tar-rebħha tal-al-leati fuq it-tedeski fl-Afrika ta' fuq f' Novembru tal-1942 xi hadd minn Haż-Żebbuġ bl-isem ta' Ġilardu kien qallu li għalkemm spicċat il-gwerra baqa' xi ħames snin oħra sakemm tmorrū lura l-Birgu. Ir-raġuni kienet għax din il-Belt kienet kollha tigrif fosthom id-dar tagħhom għax kienet iġgarfet f'April tal-1942 meta ġġarraf it-Torri tal-arlogg. Ĝorġ zied ukoll li bhala nostalġija hu żamm l-imfieta ta' din id-dar u għadhom imdendlin b'għożza sal-lum fi kwadru fid-dar Slimiża tiegħi.

Festi u ċelebrazzjonijiet ta' San Lawrenz waqt il-gwerra

Fl-10 t' Awissu 1942, fl-eqqel tal-gwerra bhala familja marru bil-mixi minn Haż-Żebbuġ għar-Rabat għall-festa ta' San Lawrenz fil-knisja ta' San Pawl. L-istawta titulari kienet intramat fuq il-presbiterju u għamel il-paniġjerku l-Agostinjan Patri Pawl Spiteri li naturalment kien mill-Birgu.

F'jum San Lawrenz tas-sena 1943 meta l-Birgu kien għadu debris u mdamdam bil-bombi tal-ghadu u kullimkien mimli ċnagan, travi u terapien kienet saret il-festa bl-istawta magħrufa bhala 'taċ-ċorma'. U ma jistax jonqos li l-familja ta' Ĝorġ marret għal din il-festa fejn hawn kien jinhass ferħ kbir għax ħafna familji reggħu ltaqgħu ma' xulxin wara numru ta' snin. Dakinhar il-quddiesa solenni saret fl-arta tal-kurċifiss għax il-koppla kienet għadha miftuha u l-kappella kienet għadha imwaqqqa. Kienet indaqqet dak li tissejjah mužika piena ta' Lorenzo Galea u tqassam għall-ewwel darba l-innu ta' San Lawrenz bil-Malti ta' Dun Karm Psaila. Wara nofsinhar daqqet il-Banda San Lawrenz u fil-ġħaxja il-banda tal-militar akkumpanjat il-proċessjoni bl-ostensorju ż-żgħir u l-istawta.

Ġorġ jiftakar iċ-ċelebrazzjoni ta' merħba lura li l-poplu Vittorjozan għamel l-istawta għażiżi tagħna fl-1944 fejn kien sar pellegrinagg minn Bormla għall-Birgu li għalihi attendew numru kbir ta' nies kif jixhud r-ritratti li ġieli rajna u li rrimmarkali li f'wieħed minnhom jidher hu stess.

Edukazzjoni u karriera

Bħala tagħlim Ĝorġ l-ewwel mar l-iskola primarja tal-gvern li l-ewwel kienet fil-Palazz fejn kien jgħallmu s-sorijiet, wara l-armerija pero ffit qabel li faqqgħet il-gwerra din ingħalqet. Kompli il-primarja fis-sagristi ja ta' Haż-Żebbuġ u wara għamel l-eżami għas-seminarju fejn ghadda u baqa' hemm mis-sena 1942 sas-sena 1948. Bi tbissima Ĝorġ ftakar li anki waqt l-eżami li kien sar Birkirkara kien hemm avviż t' attakk tal-ajru.

Wara Ĝorġ kompli jistudja waħdu u għamel sena skrivan mal-militar REME u wara għadda mill-eżami tal-gvern u dahal bhala clerk typist fid-dipartiment tal-Ilma u l-Elettriku sakemm laħaq principal officer fid-dipartiment tas-servizzi soċċali sakemm spicċa f'Jannar tal-1992.

Lura l-Kottonera

Billi id-dar tagħhom tkissret il-familja spicċat bla dar u fl-1943 bdew neżlin lura iż-żda ma kellhomx dar u marru joqgħidu Bormla f'numru 18 Triq San Ĝorġ minħabba li Bormla kienet qrib it-tarzna, il-post

tax-xogħol ta' missieru. Billi fejn kien huma kien żgħir wisq fl-1950 kien marru f'96 Triq San Ĝorġ. Oħtu għadha tgħix fiha sal-lum. Imbgħad meta żżewweg lill-mara tiegħi Mary fl-1958 mar joqgħod tas-Sliema fejn għadu jgħix sal-lum.

Vittoriosa Historical & Cultural Society

Fl-1954 ġie avviċinat minn Lorenzo Zahra biex titwaqqaf is-soċċjeta' storika tal-Birgu u l-ewwel kumitat kien iffurmat minn Dr. Louis Buttigieg, Kan. Anton Zammit Gabarett, Frans Mallia li wara sar direttur tal-mużew, Ĝużeppi Dalmas u Benny Spiteri li kien għalli. F'dan il-kumitat Ĝorġ kellu l-kariga ta' kaxxier.

Wieħed mill-ġħanijiet prinċipali ta' din l-ġhaqda hi li kull sena fis-7 ta' Settembru tiġi organizzata fil-pjazza t-tiskira tar-rebħha tal-Assedu l-Kbir tal-1565, haga li s-soċċjeta' għamlet għal iktar minn 40 sena. Bit-twaqqif tal-Kunsill Lokali u bid-deċiżjoni li Jum il-Birgu isir fis-7 ta' Settembru, din iċ-ċeremonja issa qed tiġi organizzata mill-Kunsill Lokali u b'hekk l-importanza tat-tiskira tal-assedju tnaqqset sew u Ĝorġ jibżu li għad tintilef għal dejjem.

Fil-passat bhala soċċjeta' kien kellmu mal-Ministru tal-Edukazzjoni ta' dak iż-żmien, is-Sinjorina Agatha Barbara dwar it-turiżmu lejn il-Birgu u madwaru. Kienet ukoll inbdiet korrispondenza twila mal-awtoritajiet fuq diversi suġġetti fosthom u b'mod speċjali biex it-torri tal-arlrogger jerġa' jista'. Fl-1965 kien kellmu lill-Ministru ta' dak iż-żmien u wara anke kellmu lin-nutar Joseph Spiteri dwar it-torri. Għall-ewwel dan qal li ma jiftakru u se jagħmlu minn kollo biex jerġgħu it-tellgħu dejjem jekk ikollhom l-approvażżjoni tad-Direttur tal-Mużewi. Li dak iż-żmien kien is-sur Charles Zammit, iben Sir Temi Zammit.

Meta staqsejt lil-Ġorġ dwar il-futur tas-soċċjeta' storika li nammetti li ma tantx issib appoġġ mill-poplu in-ġenerali Ĝorġ weġibni li biex ituha kemmxjejn ħajja dan l-ahħar saret sezzjoni tan-nisa u qeqħdin jorganizzaw attivitajiet fosthom mawriet kulturali. Ĝorġ pero' jid-dispjaċi li m'hemmx konkorrenza taż-żgħażaq Vittoriosani.

Socjetà Mužikali San Lawrenz

Ĝorġ dejjem kien membru tas-soċċjeta' tagħna pero fis-sena 1963 Benediż Dalmas ħajru biex jidħol fil-kumitat fejn hu aċċetta u kien membru għall-sentejn pero wara ħass li ahjar ihall l-post għal xi hadd li joqgħod il-Birgu milli xi hadd bħalu li joqgħod relativament il-bogħod.

Xi fti taż-żmien ilu il-President Lawrence Farrugia ħajru biex jibda jikteb regolarmen fin-newsletter tas-soċċjeta' tagħna, u billi Ĝorġ kien digħi midħla tar-riċerka u l-kitba laqa' din l-istedina. Fil-fatt f'kull edizzjoni tan-newsletter insibu l-kitba riċerkata u interessanti tiegħi li ħafna drabi tkun fuq l-istorja u d-drawwiet marbuta ma' din il-Belt.

Mużew tal-Parroċċa

Fiż-żmien ta' meta Dun Pawl Raggio kien arcipriet kien infetaħ il-mużew tal-parroċċa f'dak li kien l-Oratorju ta' San Ĝużepp, Andrew Pace kien staqsa lil-Ġorġ jekk jistax jgħin u Ĝorġ, b'qalb generuza ma rrifjutax tant li kien għamel 7 snin jinżel joqgħod kull nhar ta' Sibt fil-Mużew. Din għandha tkun tbeżbziza għal numru t'anzjani mill-Birgu li kellu jkun xi hadd li joqgħod tas-Sliema li joffri ruhu biex joqgħod volontarjament fil-Mużew tal-Parroċċa!

Arbural tal-Festa ta' San Lawrenz

Fiż-żmien meta kien Arcipriest Mons. Pawl Galea u anke fi żmien l-Arcipriest Lawrence Mifsud kien imqabbad jiġib l-arbural mingħand nies li joqgħidu barra l-Birgu. Haġa li wara li ġie mwaqqaf il-Kumitat Festi Esteri intalab biex din l-inizjattiva tgħaddi f'iddejhom. Imbgħad staqsieni jekk għadhiex issir din il-ħażja, li sinċerament ma kontx naf kif inwieġeb għax hasra jekk ghajnej bħal dan ma nippruvawx inkomplu nesplorawh.

Soċjetà Maltija tal-Folklor

Ġorg hu wkoll membru tas-soċjetāċ tal-folklor Malti u jikteb ukoll fil-perjodiku tagħhom bl-isem ta' l-Imnarja fuq suġġetti folkloristiċi. Anke l-Kunsill lokal ta' Tas-Sliema qabduh jikteb sensiela ta' kitbiet bl-isem ta' 'Il-hajja Maltija tal-imghoddi' fil-fuljett tagħhom.

Fil-fatt wieħed mill-passattempi favoriti tieghu hu li jagħmel riċerka fil-Biblijoteka Nazzjonali u jikteb fuq il-folklor u l-ħajja Maltija.

Il-Futur

Biex nagħlaq din l-interviżta, minħabba li tkellimna fuq il-passat u l-preżenċe hassejt li nistaqsih dwar il-futur tal-Birgu u l-Każin. Dwar il-Birgu ġorg ma tantx kien ottimist minħabba li l-jum tal-11 ta' Gunju 1940, meta l-Italja iddkkjarat gwerra fuq l-Imperu Ingliz kienet id-daqqa tal-mewt ghall-Kottonera u ghall-Birgu

għax hafna kienu dawk li telqu u ma reġġhux gew lura. Dan jixhud li l-poplazzjoni tal-Birgu minn 7000, illum niżlet għal anke ferm inqas minn 4000.

Dwar il-każin tal-lum u tal-futur hu jaħseb li sejjer tajjeb hafna minkejja li l-poplazzjoni tal-Birgu dejjem qed tickien. ġorg zied li l-futur hu sabih għażi hemm l-għaqal fl-amministrazzjoni u anke jfahha l-investiment li sar fis-sular t' ifsel u anke l-pass li s-swali ta' fuq jinfethu għat-turisti.

Bħala konklużjoni ġorg għalaq b'dawn il-kelmiet herġin minn qalb sinciera Vittoriosana anzi Lawrenzjana "Jien xorta bqajt inħobb lill-Birgu. Lill-Birgu qatt ma ninsieh u dejjem ninżel għall-festa kollha bin-novena b'kollo".

Żgur li b'dawk il-kelmiet isāħħa il-qawl Malti li 'Fejn tmur il-qalb jidher s-saqajn' u ġorg Cilia hu żgur eżempju perfett ta' persuna li għalkemm ilu is-snini joqghod bogħod minn din il-Belt u dik li tirrapreżenta speċjalment il-kult Lawrenzjan baqa' u se jibqnej jhobb dan il-wirt li hu tant għal qalbu u għal qalbna.

JOSEF TAR-RABAT

*Excavating and Rock Cutting
Dredging and Heavy Plant Mover
Supply for Oil Lubricants*

NBENEBE®

PASSION FOR SPORT SINCE 1962

- Offers a complete cardiovascular exercise and works major muscles.
- Elliptical motion allows intense aerobic exercise to burn calories without subjecting the body to impact.
- LCD screen includes various functions
- Scan, Time, Speed, Calories, Heart Rate, Odometer.

- Available in both indoor and outdoor models
- CTT folding system permits 3 positions: play, playback and folded
- Recommended by Spanish Table Tennis Association (RFETM)

FULL MARKS
SPORTING

288 Zabbar Road, Fgura Tel: 2167 7262 | Fax: 2182 1591 | fullmarks@melita.com | www.fullmarksporting.com

hsbc.com.mt
 2380 2380

HSBC

Approuvat u maħruġ mill-HSBC Bank Malta p.l.c., 116, Triq l-Arċisqof, Valletta VLT1444

ATTIVITÀ GHAX-XHUR TA' LULJU - AWWISSU 2014

It-Tlieta 1 ta' Lulju	Fis-7.00 pm Laqgħa tal-Kumitat Ċentrali
L-Erbgħa 2 ta' Lulju	Fis-6.45 pm Laqgħa ta' Kordinament ma l-Arcipriet
Il-Ġimgħa 4 ta' Lulju	Festa tal-Qalb ta' Ġesu` fuq tal-Hawli
Il-Hadd 6 ta' Lulju	Red Gathering mis-Sezzjoni Żgħażaqħ Palmizi fil-Bitha tal-Każin
L-Erbgħa 9 ta' Lulju	Fl-10.00 am Laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi
It-Tnejn 21 ta' Lulju	Fis-7.00pm Laqgħa tal-Kumitat Centrali
It-Tlieta 22 ta' Lulju	Armar tal-hadid u l-wiċċi tal-planċier
L-Erbgħa 23 ta' Lulju	Fis-6.30 pm Kunċert tal-Banda
Il-Hamis 24 ta' Lulju	Hrug tal-Vara ta' San Lawrenz min-Niċċa
Il-Ġimgħa 25 ta' Lulju	Fit-8.30 pm Servizz tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz gewwa Balluta fil-Festa tal-Madonna tal-Karmnu
Il-Hadd 27 ta' Lulju	Migja tar-Relikwija ta' San Lawrenz minn Amaseno
It-Tnejn 28 ta' Lulju	Fis-6.00 pm Processjoni bir-relikwija bis-sehem tal-Banda San Lawrenz mill-Knisja ta' Santa Skolastika għall-Parroċċa fejn wara jkun hemm Quddiesa Pontifikali
It-Tlieta 29 ta' Lulju	Venerazzjoni tar-relikwija tul il-ġurnata fejn fil-5.00 pm tittieħed għall-Parroċċa ta' San Lawrenz f'Għawdex
Il-Hamis 31 ta' Lulju	Fis-6.30 pm Kunċert tal-Banda
Is-Sibt 2 t' Awwissu	Fis-7.00 pm Servizz tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz gewwa Rahal Għid fl-okkażjoni tal-Festa ta' Kristu Re
It-Tnejn 4 t' Awwissu	Plancier - Armar tal-Panewijiet, il-faċċata u zukkatura
It-Tlieta 5 t' Awwissu	Plancier - Armar tar-railing, pilandri u l-kumplament
L-Erbgħa 6 t' Awwissu	Fis-6.30 pm Kunċert tal-Banda
Il-Hamis 7 t' Awwissu	Mota tan-Novena
Il-Ġimgħa 8 t' Awwissu	Fit-8.00 pm jibda Red Gathering fil-Bitha tal-Każin
Is-Sibt 9 t' Awwissu	Fid-9.30 pm il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tagħmel il-marċ tal-Mota
Il-Hadd 10 t' Awwissu	Fit-8.00 pm Ikla tal-Festa fil-Bitha tal-Każin organizzata mill-Każin
It-Tnejn 11 t' Awwissu	Fis-6.30 pm Kunċert tal-Banda
L-Erbgħa 13 t' Awwissu	Fit-8.00 pm Ricēviment tal-Festa għall-Persuni distinti, Bandisti u l-Membri fil-Każin.
Il-Ġimgħa 15 t' Awwissu	Fis-6.30 pm Kunċert Ĝenerali tal-Banda
Il-Ġimgħa 22 t' Awwissu	Fit-8.00 pm jibda marċ mill-Banda San Ĝużepp ta' Hal Għaxaq
Il-Hadd 24 t' Awwissu	Fil-11.00 pm jibda Laser Show organizzat mis-Sezzjoni Żgħażaqħ Palmizi
It-Tlieta 26 t' Awwissu	Vittoriosa in Festa Fit-8.00 jibda Marċ mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz u wara jsir prezentazzjoni tal-Legiju tal-Banda fejn wara ibda l-Programm Vittoriosa in Festa fuq il-Plancier artistiku tas-Socjeta`
Il-Ġimgħa 29 t' Awwissu	L-Antivigilja Fit-8.30 pm jibda marċ mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz fejn takkumpanja lill-istatwa ta' San Lawrenz Jagħti d-Dawl lill-Għomja sat-tluu fuq il-kolonna Lejjet il-Festa Fl-10.00 am il-Banda Vittoriosana San Lawrenz tagħmel il-marċ Tradizzjonal tat-Te Deum. Fit-8.30 pm il-Baned De Paule ta' Raħal ġdid u Madonna tal-Karmnu tal-Balluta jibdew marċ fit-toroq ewlenin tal-Belt Vittoriosa Fl-10.00 tibda La Notte di San Lorenzo - spettaklu ta' logħob tan-nar imtella` mill-Għaqda Ġiroteknika 10 t' Awwissu JUM IL-FESTA TA' SAN LAWRENZ Fid-9.30 am Konċelebrazzjoni Pontifikali immexxija mill-Ecc. Tieghu Mons. Aldo Cavalli Nunzju Apostoliku Fis-1.00 pm Ikla tal-Festa gewwa Restaurant Don Berto Fis-7.15 pm Hruġ tal-istatwa ta' San Lawrenz mill-Knisja Żarmar tal-Plancier Fid-9.00 pm marċ tal-ġħada tal-Festa mill-Banda Vittoriosana San Lawrenz Fl-10.00 am Laqgħa tal-Kummissjoni Finanzi Festa ta' Santa Marija Fid-9.00 pm Servizz tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz f'Hal Kirkop ghall-okkazjoni tal-Festa ta' San Leonardu Fl-10.30 am Servizz tal-Banda Vittoriosana San Lawrenz gewwa Rahal Għid fl-okkażjoni tal-Festa tal-Madonna ta' Lourdes Fit-8.00 pm Ricēviment tal-Festa għand il-Banda Prince of Wales Fis-7.00 pm Laqgħa tal-Kumitat Centrali Fit-8.00 pm Ikla gewwa l-Mellieħha Holiday Complex

PRINT RIGHT[®] LTD.

eye for quality

DESIGN | OFFSET PRINTING
SCREEN PRINTING | DIGITAL PRINTING
LAMINATION | HOT FOIL
LARGE FORMAT PRINTING

Industrial Road, Qormi - Malta. QRM3000
(near St Michael's School)
t: [+356] 21 250994, [+356] 27 250994
m: [+356] 9949 0344 f: [+356] 21 250993
e: sales@printrightmalta.com, printright@onvol.net
w: www.printrightmalta.com

MIFSUD GARAGE LTD.

IRONMONGERY

Għal dak kollu li wieħed ikollu bżonn għad-dar

56, LA VALLETTE STREET, VITTORIOSA

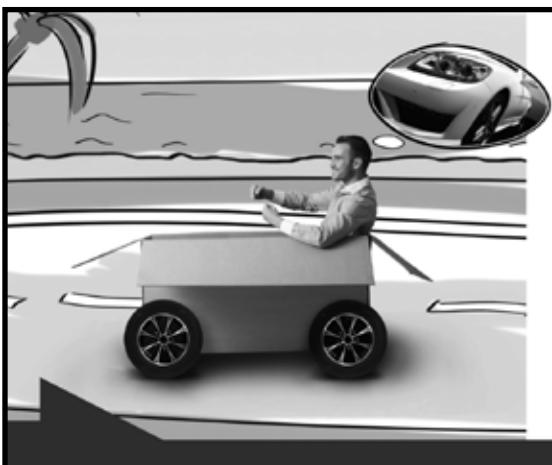
Tel: 2180 7535

BUILDING CONTRACTERS, PLANT FOR HIRE

Cranes
Bobcats
Tower ladders
Mini skips
Concrete mixer with High up

PAUL CILIA

356 99499623
paul.ciliabros@gmail.com

Il-prodotti finanzjarji
tagħna huma reali

BOV PERSONAL LOANS
2131 2020 | bov.com

Is-selk kollu huwa suġġetti ghall-kriterji normali ta' self u ghall-approvazzjoni finali mill-fergħha tiegħek tal-BOV. Termin u kundizzjonijiet jaġi japplikaw.

Mahruġ mill-Bank of Valletta p.l.c. 58, Triq San Ċakkarja, il-Belt Valletta VLT 1130

BOV
Bank of Valletta

Breakaway Travel

Blacktown

George Vella
Managing Director

94 Cnr Main & Campbell Street
BLACKTOWN NSW 2148
PO Box 27, BLACKTOWN NSW 2148

Tel: 02 9622 7799

Fax: 02 9671 6706

Mobile: 0408 079 246

Email: gvella@breakawaytravel.com.au

*Proud to be associated with the Committee
of the St Lawrence Band Club, Vittoriosa, Malta*

